

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

1132241

**Ekonomická analýza efektívnosti vybraného
podnikateľského subjektu**

2011

Katarína Reitlová

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

**Ekonomická analýza efektívnosti vybraného
podnikateľského subjektu
BAKALÁRSKA PRÁCA**

Študijný program:	Ekonomika podniku
Študijný odbor:	Ekonomika a manažment podniku (6284700)
Školiace pracovisko:	Katedra ekonomiky
Školiteľ:	Gurčík Ľubomír doc.Ing., CSc.
Konzultant: (nepovinný)	Ing. Juraj Ernest

Nitra, 2011

Katarína Reitlová

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

BAKALÁRSKA PRÁCA

**Názov záverečnej práce: Ekonomická analýza efektívnosti vybraného
podnikateľského subjektu**

Označenie záverečnej práce : Bakalárska práca

Jazyk, v ktorom sa práca vypracuje: Slovenský jazyk

Študent: Katarína Reitlová

Študijný program: Ekonomika podniku

Študijný odbor: 6284700 Ekonomika a manažment podniku

Školiace pracovisko: Katedra ekonomiky

Školiteľ: Gurčík Ľubomír, doc. Ing., CSc.

Konzultant: Ernest Juraj, Ing.

Vedúci školiaceho pracoviska: Gurčík Ľubomír, doc. Ing., CSc.

Dátum schválenia:

.....

podpis vedúceho školiaceho pracoviska

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Katarína Reitlová vyhlasujem, že som bakalársku prácu na tému „Ekonomická analýza efektívnosti vybraného podnikateľského subjektu Združenie agropodnikateľov, družstvo Dvory nad Žitavou“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 26. apríla 2011

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie pánom, doc. Ing. Lubomírovi Gurčíkovi, Csc. a Ing. Jurajovi Ernestovi za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej Bakalárskej práce.

ABSTRAKT

Ekonomická analýza je nevyhnutnou súčasťou riadenia ekonomického subjektu. S jej pomocou môžu manažéri a majitelia firiem získať skutočný obraz o situácii, v ktorej sa firma nachádza. Poskytuje užitočné informácie nielen pre riadenie podniku, ale aj pre štátne úrady, banky, dodávateľov. Na druhej strane je ekonomická analýza veľmi vhodným nástrojom na udržanie podnikových procesov pod kontrolou a zabezpečenie dlhodobého úspechu a stability. Objaví slabé stránky podniku, ktoré by mohli ohroziť jej finančné schopnosti, ale aj silné stránky, ktoré môžu byť v budúcnosti oporou.

Cieľom tejto práce bolo spracovať problematiku ekonomickej analýzy efektívnosti. Objektom výskumu bol podnik Združenie agropodnikateľov družstvo Dvory nad Žitavou.

Prácu môžeme rozdeliť do dvoch hlavných častí. V prvej časti sa snažíme objasniť cieľ a definície ekonomickej analýzy, jej metódy a nástroje, charakteristiku spoločnosti.

Druhá časť obsahuje aplikáciu teoretických vedomostí na analýzu ZAD Dvory nad Žitavou. Ukazovatele ekonomickej analýzy boli použité pre hodnotenie efektívnosti. V tejto časti práce popisujeme postavenie a situáciu analyzovaného subjektu. Popis výsledkov ekonomickej analýzy nie je úplne objektívny, pretože k absolútne objektívnym výsledkom analýzy musíme mať o analyzovanej spoločnosti komplexné informácie.

Záverom je, že ZAD Dvory nad Žitavou, je na dobrej ceste k zlepšeniu dlhodobej stability a rastu, s vlastnými prostriedkami aj napriek neľahkým podmienkam, ktoré sú nielen v poľnohospodárstve, ale aj v celej ekonomike.

Kľúčové slová : analýza, efektívnosť, majetok, rentabilita, zisk.

ABSTRACT

The economical analysis is inevitable part of managing process of the economic subject. With its help the managers and the owners of the company can obtain real image about the situation, in which the firm is situated. It provides useful information not only for the management but also for the state authorities, banks, suppliers. On the other side economical analysis is a very suitable tool to keep the enterprise processes under control and provide long term success and stability. It appears the weak points of the company that should threat its financial abilities but also its strong points about which should the company support in the future.

The aim of this thesis was to work up a problem of the economical analysis. The matter of research was Združenie agropodnikateľov, družstvo Dvory nad Žitavou.

This thesis we can divide into two main parts. In the first part we try to clear up the aim and the definition of economical analysis, its methods and tools. In this part is described also the methodical procedure of the analysis – how to calculate the financial indicators, how to describe the results of financial analysis.

The second part contains the application of the theoretical knowledges to analyse ZAD Dvory nad Žitavou. Indicators of financial analysis were used for reviewing of company success. This is the part of the thesis that describes the position and the situation of the analysed company. The description of results of the financial analysis is not absolutely objective. Because to make absolutely objective results the analyst must have complex information about the analysed company.

The conclusion is that the ZAD Dvory nad Žitavou is on a good way to improve long term stability and growth with own resources in spite of hard conditions that are not only in agriculture but also in the whole economy.

Key words: analysis, effectiveness, movement, , profitability, profit

Obsah

Zoznam ilustrácií	7
Zoznam tabuliek	8
Zoznam skratiek	9
1. Úvod	11
2. Súčasný stav riešenej problematiky	13
2.1. Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky	13
3. Cieľ práce	24
4. Metodika práce a metódy skúmania	25
4.1. Metodika práce	25
4.2. Charakteristika podniku	26
4.3. Metodika finančno – ekonomickej analýzy ex post	29
4.4. Metodika analýzy úrovne transformačného procesu	35
5. Zhodnotenie finančného stavu analyzovaného podniku	37
5.1. Finančná analýza ex- post	37
5.2. Analýza úrovne transformačného procesu	48
5.3. Návrh na využitie výsledkov	51
6. Záver	52
7. Zoznam použitej literatúry	53
8. Prílohy	54

Zoznam ilustrácií

- Graf č. 1 Posúdenie financovania obežného majetku
- Graf č. 2 Štruktúra nákladov v roku 2009
- Graf č. 3 Štruktúra výnosov v roku 2009
- Graf č. 4 Vývoj vybraných ukazovateľov rentability
- Graf č. 5 Vývoj vybraných ukazovateľov produktívnosti

Zoznam tabuliek

Tab. 1	Stav, vývoj a štruktúra majetku (v €)
Tab. 2	Stav, vývoj a štruktúra vlastného imania a záväzkov spolu (v €)
Tab. 3	Posúdenie financovania obežného majetku v €
Tab. 4	Stručná analýza výkazu ziskov a strát
Tab. 5	Štruktúra a vývoj výsledku hospodárenia v €
Tab. 6	Analýza ukazovateľov cash flow
Tab. 7	Vstupné ukazovatele pre výpočet cash flow v €
Tab. 8	Vývoj ukazovateľov cash flow v €
Tab. 9	Vývoj ukazovateľov likvidity
Tab. 10	Vývoj ukazovateľov zadĺženosti
Tab.11	Vývoj ukazovateľov rentability
Tab.12	Vybrané ukazovatele a ich vývoj
Tab. 13	Vybrané analytické ukazovatele efektívnosti
Tab.14	Analýza integrálneho ukazovateľa efektívnosti.

Zoznam skratiek

CF	– cash flow
CFFČ	– cash flow z finančnej činnosti
CFIČ	– cash flow z investičnej činnosti
CFPČ	– cash flow z prevádzkovej činnosti
ČVH	– čistý výsledok hospodárenia
CK	– celkový kapitál
DM	– dlhodobý majetok
DOA	– doba obratu aktív
DIP	– doba inkasa pohľadávok
DOP	– doba obratu pohľadávok
DOZ	– doba obratu zásob
DSZ	– doba splácania záväzkov
EÚ	– Európska únia
FN	– finančné náklady
ha	– hektár
HZ	– hrubý zisk
KCK	– krátkodobý cudzí kapitál
Kkck	– korigovaný stav krátkodobého cudzieho kapitálu
Kkm	– korigovaný stav krátkodobého majetku
Kkp	– korigovaný stav krátkodobých pohľadávok
KP	– krátkodobé pohľadávky
ks	– kusy
Kzás	– korigovaný stav zásob
MEN	– spotreba materiálu a energie
MN	– mzdové náklady
ODP	– odpisy
RCK	– rentabilita celkového kapitálu

RPH	– rentabilita pridanej hodnoty
RT	– rentabilita tržieb
RVK	– rentabilita vlastného kapitálu
RVÝN	– rentabilita výnosov
RZI	– rentabilita základného imania
t	– tona
V	– výnosy
VH	– výsledok hospodárenia
Vkck	– viazanosť krátkodobého cudzieho kapitálu
Vkpohl'	– viazanosť krátkodobých pohľadávok
Vzás	– viazanosť zásob
Z	– zisk
ZAD	– Združenie agropodnikateľov, družstvo
ZÁS	– zásoby

1 Úvod

Odvetvie poľnohospodárstva a potravinárstva prešlo po prechode na trhové hospodárstvo procesom, ktorý spôsobil zmeny v právnej forme podnikania na pôde, kde sa bývalé štátne majetky a mnohé poľnohospodárske družstvá transformovali na akciové spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzením. Zároveň ako výsledok uplatnenia reštitučných nárokov vzniklo množstvo súkromných fariem a samostatne hospodáriacich roľníkov.

S transformačným procesom sa pomerne úspešne vyrovnal sektor potravinárstva, na rozdiel od sektora poľnohospodárskej prvovýroby, kedy mnohonásobný nárast vstupov, pričom ceny poľnohospodárskej produkcie sa príliš nemenili, mal za následok prudký pokles zamestnanosti hlavne vo vidieckych regiónoch, ich postupné vyľudňovanie.

Ďalšou výzvou, s ktorou sa musel poľnohospodársko-potravinársky komplex vyrovať, bol vstup Slovenska do Európskej únie. Na to, aby sa Slovensko mohlo úspešne zapojiť do jednotného trhu Európskej únie bolo potrebné posilniť efektívnosť a konkurencieschopnosť poľnohospodársko-potravinárskeho sektora najmä urýchlením reštrukturalizácie sféry poľnohospodárskeho podnikania a výroby potravín, posilnením marketingu poľnohospodársko-potravinárskeho sektora a jeho finančnej infraštruktúry, ako aj podporou modernizácie a technologických inovácií.

Vstupom Slovenska do Európskej únie je potrebné i naďalej riešiť náročné úlohy v oblasti ďalšieho rastu konkurencieschopnosti domácich poľnohospodárskych podnikov, posilnenia marketingovej infraštruktúry pôdohospodárskeho rezortu a celkovej vyššej účinnosti faktora pozitívnej zmeny zahraničného obchodu. Európsky hospodársky priestor, ponúka na strane jednej exportné príležitosti, na strane druhej prináša výraznejšiu konkurenciu, stúpajúci cenový nátlak a zvýšený hospodársky tlak na domáce podniky.

Súčasný nevyvážený stav agrárneho trhu, nepriaznivá situácia v oblasti financovania podnikových potrieb a len čiastočné zlepšenie v oblasti úverovej politiky, druhotná platobná neschopnosť, ako aj vysoké náklady na jednotku výroby v tomto odvetví kladú zvýšený dôraz na ekonomickú analýzu, ako na nástroj odrážajúci úroveň úspešnosti, resp. neúspešnosti podniku.

Podnikové manažmenty venujú značné úsilie na prieskum agrárneho trhu, na jeho analýzu a na ďalšie aktivity súvisiace s naplnením marketingových prístupov k podnikateľskej činnosti.

Úspešnosť podnikateľskej činnosti predpokladá jej neustále usmerňovanie a následnú analýzu. Preto je nevyhnutné v podnikateľských subjektoch budovať a stále rozvíjať informačné systémy, ktoré zabezpečujú získanie, spracovanie a uchovanie informácií. Kvalitné informácie majú prioritné postavenie v práci manažérov, pretože sú podkladom pre efektívne riadenie a organizovanie. Okrem kvalitných informácií veľkú úlohu v rozvoji poľnohospodárstva zohráva aj ďalšie rozvíjanie vedomostí a odbornej kvalifikácie pracovníkov a manažérov. K tomu je potrebný funkčný a efektívny systém odborného školstva a poradenstva prispôsobený novým podmienkam.

2. Súčasný stav riešenej problematiky doma i v zahraničí.

2.1. Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky

Hlavným záujmom podnikateľských subjektov v trhových podmienkach je zabezpečiť celkové finančné zdravie podniku, výnosnosť, prosperitu, konkurencieschopnosť a to nielen v súčasnosti, ale aj z hľadiska budúceho rozvoja. Z uvedeného vyplýva, že mnohé podnikateľské subjekty si uvedomujú potrebu získať vhodné, objektívne a aktuálne informácie, využívať údaje a nástroje umožňujúce skúmať a hodnotiť finančnú situáciu pred prijatím rozhodnutí, pri riadení a plánovaní podniku. Nezastupiteľnú úlohu pri tom zohráva práve finančno-ekonomická analýza.

V tejto kapitole objasňujeme pojmy ako podnik, efektívnosť, finančno-ekonomická analýza ako aj, účelnosť, hospodárnosť, ktoré sú témou hodnotenia mnohých autorov ekonomických publikácií.

Podnik podľa **Gozoru (2005)** definujeme ako formu podnikateľskej činnosti, v rámci ktorej dochádza k cieľavedomému spájaniu hmotných, finančných a ľudských zdrojov v jednej výrobnno-organizačnej jednotke s uzatvoreným obratom hodnoty a cieľom produkovať úžitkové hodnoty pre potreby trhu a pre vlastné uspokojenie potrieb.

Každý podnik plní počas svojej existencie niekoľko funkcií:

- podnikateľská funkcia – predstavuje sústavné a cieľavedomé využívanie podnikového kapitálu a tvorivého potenciálu na maximalizáciu zisku pri predchádzajúcom uspokojení potrieb zákazníkov,
- ekonomická funkcia – zahŕňa finančnú, zásobovaciu a odbytovú funkciu,
- biologická- ekologická funkcia – úlohou je zabezpečovať tvorbu a ochranu životného prostredia, výrobu kvalitných potravín a ekologických výrobkov spotrebného priemyslu,
- výrobná funkcia – hlavná náplň činnosti podniku,
- organizačná funkcia,
- technická funkcia – zabezpečenie výroby pracovnými silami a hmotným majetkom, a to z hľadiska ich kvality a kvalifikácie tak, aby sa dosiahli podnikovo-hospodárske ciele podniku,

-
- vývojová funkcia – orientuje sa na modernizáciu výrobnú a materiálno-technickú základne,
 - sociálna funkcia – používa sa na zvýšenie celkovej sociálnej úrovne podniku,
 - samosprávna funkcia – jej úlohou je prostredníctvom samosprávnych orgánov zabezpečiť autoreguláciu podniku.

Z ekonomického hľadiska musí podľa **Kotuliča, Királyho a Rajčanievej (2007)** podnikateľská činnosť spĺňať požiadavku hospodárnosti, resp. efektívnosti. Bolo by neracionálne vynakladať výrobné faktory (vstupy) na dosahovanie menšieho objemu vstupov, než aký možno v danom čase dosiahnuť. Rovnako by bolo neracionálne vynakladať výrobné faktory na produkty, po ktorých nie je dostatočný dopyt.

Základným predpokladom úspešnosti každého podniku podľa **Bervidovej (2001)** je efektívne využitie základných výrobných faktorov, t.j. využitie práce, pôdy a kapitálu. Za rozhodujúci výrobný faktor možno označiť prácu. Efektívnosť využitia práce ako výrobného faktora je všeobecne vyjadrovaná úrovňou produktivity práce. Ukazovatele produktivity práce spolu s ukazovateľmi rentability vlastného imania a rentability celkových aktív sú považované za najvhodnejšie ukazovatele na posudzovanie úspešnosti podniku.

Efektívnosť vyžaduje okrem racionálneho pomeru vstupov a výstupov aj účelnosť produkcie. Potom hovoríme o dvoch stránkach efektívnosti :

- hospodárnosť - t.j. vzťah výstupov k vstupom,
- účelnosť – užitočnosť, t.j. vzťah výstupov k rozsahu a štruktúre trhu (dopytu), či má výroba zmysel (či existuje dopyt po výstupoch, spoločenská potreba).

Hospodárna výroba nemusí byť efektívna, ak o jej produkty nemá nik záujem. Vstupy a výstupy môžu byť vyjadrené naturálne (počet zamestnancov, objem výroby v kusoch) alebo hodnotovo (mzdové náklady, objem výroby v €). Za vstup dosadzujeme najčastejšie hodnotové vyjadrenie spotreby, ako napr. mzdové náklady, celkový kapitál, vlastný kapitál a pod. Za výstup dosadzujeme hodnotové vyjadrenie výstupov ako napr. výnosy, tržby, výsledok hospodárenia. Keďže v transformačnom procese sa menia vstupy na výstupy je nutné pre potreby vyčíslenia podnikovej efektívnosti porovnávať hlavne vzájomné vzťahy medzi ukazovateľmi. Vzájomné vzťahy medzi ukazovateľmi následne vypovedajú o efektívnosti, resp. hospodárnosti reprodukčného procesu podniku.

Analýza efektívnosti si podľa **Zalaia (2008)** vyžaduje existenciu vhodných ukazovateľov, ktoré zodpovedne zobrazia úroveň transformačného procesu. Podľa miery komplexnosti, s akou zobrazujú podnikové vstupy, rozlišujeme analytické a syntetické ukazovatele efektívnosti.

Za analytické ukazovatele považujeme také ukazovatele efektívnosti, pri ktorých sa podnikové vstupy vymedzujú čiastkovo. Majú rozličnú podobu, napr. :

- zohľadňujú iba niektorý z činiteľov, teda pracovnú silu, majetok, materiál,
- u týchto výrobných činiteľov berieme do úvahy len niektorú z dvoch foriem ich angažovanosti v reprodukčnom procese podniku, teda buď ich spotrebu alebo ich viazanosť,
- za analytické ukazovatele efektívnosti považujeme aj také, pri ktorých sa síce komplexne zahŕňajú všetky podnikové vstupy, ale len ich spotreba. Túto skutočnosť vyjadrujú podnikové náklady, do ktorých sa premieta spotreba DHM, zásob, energie, pracovných síl atď.

Pre skonštruovanie analytických ukazovateľov efektívnosti sú potrebné podnikové výstupy. Obvykle ich reprezentuje objem výroby, ktorý je možné vyjadriť pomocou ukazovateľov ako sú výnosy, hospodársky výsledok, tržby, pridaná hodnota atď.

Príkladom analytických ukazovateľov efektívnosti môžu byť ukazovatele :

- produktívnosti (účinnosti) - produktivita práce pracovníka
 - účinnosť DHM,
 - účinnosť zásob,
- náročnosti
 - nákladovosť výroby (výnosov),
 - náročnosť výroby na materiállovú spotrebu,
- rentability - nákladová rentabilita.

Syntetické ukazovatele efektívnosti vypovedajú o podnikových vstupoch komplexne, obsažne a všeobecne. Sú vyjadrené objemom výroby (výnosmi, tržbami, pridanou hodnotou) alebo ziskom.

Príkladom syntetických ukazovateľov efektívnosti môžu byť ukazovatele :

- rentabilita kapitálu,
- rentabilita vlastného kapitálu,
- ich rôzne modifikácie.

Ak zhrnieme pomocou matematicko – štatistických metód súbor použitých ukazovateľov účinnosti, skonštruujeme integrálny ukazovateľ efektívnosti, ako tvrdí **Zalai (2008)**. Jeho vypovedacia schopnosť závisí od vypovedacej schopnosti ukazovateľov, ktoré zhodnocuje.

V trhovej ekonomike sa tovary a služby vymieňajú za peniaze, týmto spôsobom každá podnikateľská činnosť vyvoláva pohyb peňazí. Práve pohyb peňazí v podniku je stredobodom záujmu podnikových financií. **Vlachynský (2006)** charakterizuje podnikové financie ako sústavu peňažných vzťahov, do ktorých podnik vstupuje pri získavaní finančných zdrojov, pri ich alokovaní a viazaní v jednotlivých zložkách majetku, pri produktívnom využívaní majetku a pri získavaní a rozdeľovaní dosiahnutých výsledkov. Najvýznamnejšou úlohou podnikových financií je sledovanie a ovplyvňovanie podnikateľskej činnosti, ktorej výsledky by mali vyústiť do kladného hospodárskeho výsledku. Ďalšími úlohami podnikových financií sú plánovanie, evidovanie a informovanie o minulom a súčasnom stave peňažných aktivít podniku a prognózovanie ich budúceho stavu. Zároveň aj sledovanie peňažnej sústavy, hľadanie možných zdrojov financovania a investovanie peňažných prostriedkov. Nástrojom sledovania efektívnosti podnikových činností je finančná analýza podniku. Prostredníctvom nej môžeme odhaliť príčiny, ktoré vyvolali daný stav finančnej situácie podniku.

Problematika financovania potrieb podniku cudzími zdrojmi má v podnikoch trhovo riadenej ekonomiky mimoriadny význam. Podnikateľ podľa **Bielika (2008)** je trvalo konfrontovaný s ekonomickým prostredím, ktoré ho nabáda k aktivite prejavujúcej sa v neustálom hľadaní nových možností financovania tak svojich krátkodobých, ako i dlhodobých potrieb, pričom bankové úvery predstavujú najbežnejšie a najčastejšie používaný cudzí zdroj financovania potrieb podniku.

Na nedostupnosť úverov a to z toho dôvodu, že komerčné banky považujú poľnohospodárstvo za jedno z najrizikovejších odvetví z hľadiska návratnosti úverov, poukazuje **Serenčేశ (2010)**. Nedostupnosť úverov z dôvodu ich všeobecného nedostatku, ako aj vysoké ceny a preferencie alokovania krátkodobých úverov zo strán bánk narúša finančné toky v poľnohospodárstve. Vysoká cena úverov má cez vysoký podiel finančných nákladov dopad na tvorbu zisku týchto podnikov.

Akékoľvek finančné rozhodovanie musí byť podložené finančnou analýzou, na jej výsledkoch je založené riadenie majetkovej i finančnej štruktúry podniku, investičná a cenová politika, riadenie atď. tvrdí **Synek (2007)**.

Podľa **Gurčíka (2004)** finančná analýza je rozbor účtovných údajov zameraný na poznanie finančnej situácie podniku a činitele, ktoré ju ovplyvňujú. Má analytický, ale aj hodnotiaci (oceňovací) charakter. Umožňuje odhaliť silné a slabé stránky podniku, ktoré determinujú jeho finančný stav. Stáva sa tak veľmi užitočným a účinným diagnostickým prostriedkom umožňujúcim posudzovať finančné zdravie podniku.

Využitím analýzy finančnej situácie ako jednej z hlavných oblastí finančného riadenia v moderných podnikoch trhovej ekonomiky sa zaoberá aj **Holečková (2008)**. Finančnú analýzu zaraďuje do poradia dôležitých oblastí finančného riadenia nasledovne:

- získanie kapitálu na založenie a ďalší rozvoj podniku,
- voľba optimálnej finančnej a majetkovej štruktúry,
- financovanie a riadenie obežného majetku, výber optimálnej formy krátkodobého financovania,
- investovanie podnikového kapitálu do fixného majetku alebo finančných investícií,
- rozdelenie podnikového zisku s ohľadom na daň, dividendovú politiku, tvorbu rezerv a ostatné,
- finančná analýza zameraná na likviditu, rentabilitu, úroveň financovania,
- finančné plánovanie tvorby a použitia interných a externých zdrojov,
- vnútorné finančné riadenie veľkých integrovaných celkov,
- využívanie zahraničného kapitálu,
- finančné riadenie pri reorganizácii, sanácii, zániku.

Finančný odbor čiže finančnú analýzu definuje ako organickú súčasť komplexu finančného riadenia, lebo zaisťuje spätnú väzbu medzi predpokladaným efektom riadiacich rozhodnutí a skutočnosťou. Zdôrazňuje zmysel pravidelnej a kvalitnej analýzy pri odhaľovaní porúch finančného zdravia a vykonanie nápravy, ak je to ešte možné.

Bielik (2008) poukazuje, že jednou z najdôležitejších súčastí finančného riadenia podniku je finančná analýza, ktorá umožňuje podnikovému manažmentu získavať spätnú väzbu medzi predpokladanými efektmi riadiacich zásahov a realitou.

Cieľom finančnej analýzy je :

- uskutočniť prostredníctvom špeciálnych metodických postupov diagnózu hospodárenia,

-
- odhalenie „úzkych miest“ , „porúch“ v ekonomickom správaní sa podnikateľského subjektu v čase, keď je ešte možné adekvátnymi opatreniami zvrátiť nepriaznivý stav a iniciovať pozitívne rozvojové tendencie,
 - komplexne komparovať všetky najdôležitejšie zložky, ktoré sú určujúce pre zdravý vývoj finančnej situácie podniku predovšetkým:
 - likviditu podniku,
 - ziskovosť podniku,
 - zhodnotenie kapitálových zdrojov a tendencií ich vývoja a pod.

Finančná analýza alebo tiež finančný rozbor je nedeliteľnou súčasťou finančného riadenia, pretože pôsobí ako spätná informácia o tom, kam podnik v jednotlivých oblastiach prišiel, v čom sa mu jeho predpoklady podarilo splniť a kde naopak došlo k situácii, ktorej chcel predísť alebo ktorú nečakal. Ako poukazuje **Kráľovič a Vlachynský (2006)**, je treba vziať do úvahy tiež to, že finančná analýza predstavuje komplexnú činnosť, ktorá v sebe zahrňuje jednotlivé zložky, ktoré určujú finančnú situáciu. Tieto zložky sú vyhodnocované samostatne, a však pri vyhodnocovaní celkovej situácie podniku je treba, aby boli rešpektované väzby, ktoré medzi nimi existujú.

Podľa **Zalaia (2008)** je finančno-ekonomická analýza materiál, ktorý rekapituluje a hodnotí výsledky podniku za analyzované obdobie, identifikuje a kvantifikuje okolnosti (činitele), ktoré ich determinovali, doterajší vývoj a dosiahnuté výsledky prolonguje do budúcnosti a všetko to komprimuje do návrhu opatrení, ktorých realizácia má zabezpečiť dosiahnutie podnikových cieľov.

Gurčík (2004) uvádza, že informácie potrebné pre vypracovanie analýzy o finančnom stave podniku môžeme v zásade rozdeliť na dve skupiny:

- externé a
- interné.

Medzi externé informácie môžeme zahrnúť informácie typu oficiálnych správ Štatistického úradu SR, rezortné správy hodnotiace hospodársko-ekonomickú situáciu podnikov, resp. skupín rozdelených podľa účelových charakteristických znakov (napr. poľnohospodárska prvovýroba, potravinárske podniky), rôzne štúdie, výhľadové plány, záväzné smernice (napr. pre poskytovanie dotácií v rezorte pôdohospodárstva). Za externú informáciu môžeme tiež pokladať správy hodnotiace situáciu na burzách, aukciách a pod.

Interné informácie by sme mohli ďalej členiť na finančné a nefinančné. Ich hlavným zdrojom je vnútropodniková evidencia (finančné a nákladové, resp. manažérske účtovníctvo) a vnútropodnikové výkazníctvo, ktoré je postavené na základe už spomínanej evidencie. Výkazníctvo je zostavené tak, aby v primerane potrebnej miere poskytovalo údaje potrebné pre rozhodovací proces a pre potreby vyplývajúce z platnej legislatívy.

Podľa **Bielika (2008)** finančná analýza je systémový postup, ktorý možno rozdeliť do nasledovných troch základných fáz :

1. fáza – analýza finančnej nerovnováhy podniku. Zisťuje sa prostredníctvom sústavy syntetických ukazovateľov, ktoré umožňujú indikovať základné poznatky vo finančnom hospodárení podniku. Táto fáza analýzy predstavuje určenie „diagnózy“ stavu finančnej situácie firmy. Je to teda fáza určenia diagnózy porúch.
2. fáza – rozbor prípadných porúch zistených vo finančnom hospodárení podniku. V rámci tejto fázy sa realizuje hlbší rozbor porúch zistených v rámci prvej fázy analýzy. Finančný analytik sa opiera o sústavu úzko cielených rozborových postupov, ktoré mu umožnia zistiť skutočný stav a vývojové tendencie už nie globálneho, ale parciálneho charakteru indikovaných porúch. Obdobne ako prvá, tak aj druhá fáza využíva osvedčenú sústavu ukazovateľov umožňujúcich realizáciu takto cielenej analýzy. Je to tak povediac fáza rozboru príčin zistených porúch.
3. fáza – je fázou určenia príčin zisteného stavu finančného hospodárenia ako aj určenie prípadného ďalšieho vývoja za predpokladu, že sa prijmú adekvátne opatrenia na eliminovanie negatívnych dopadov takéhoto vývoja.

Súvaha, ako to uvádza **Gurčík (2004)**, je výkazom poskytujúcim informácie o majetku podniku a o kapitálových zdrojoch jeho krytia. Majetok predstavujú aktíva podniku a zdroje podniku sú jeho pasíva. Všeobecne musí platiť, že suma aktív sa musí rovnať sume pasív. Tento, pre podnik významný dokument je vyhotovovaný vždy k určitému dátumu. Jednotlivé položky aktív sú vo výkaze členené podľa stupňa likvidity, pričom v prvých riadkoch je uvádzaný majetok najmenej likvidný. Pasíva podniku môžu byť členené z hľadiska času na dlhodobé a krátkodobé. V súvahe je prioritou členenia vlastnícky vzťah. Ako prvé sú vo formulári uvádzané vlastné zdroje a po nich cudzie.

Pri analýze súvahy používame nasledujúce metodické prístupy :

- analýza absolútnej hodnoty súvahových položiek aktív a pasív,
- hodnotenie štruktúry majetku a kapitálových zdrojov – vertikálna analýza,
- horizontálna analýza – skúmanie majetku a zdrojov jeho krytia,
- časová analýza jednotlivých súvahových položiek.

Ak hodnota dlhodobých zdrojov prevyšuje objem stálych aktív hovoríme, že podnik je *prekapitalizovaný*. V takom prípade je hodnota obežného majetku (aktív) celkom vyššia, než hodnotové vyjadrenie krátkodobého požičaného (cudzieho) kapitálu. Rozdiel medzi týmito dvoma veličinami je nazývaný čistý pracovný kapitál.

Ak stav stálych aktív je vyšší ako objem dlhodobých zdrojov, hovoríme, že podnik je *podkapitalizovaný*, čiže objem obežného majetku je nižší ako objem krátkodobého cudzieho kapitálu. Vzniknutý rozdiel nazývame nekrytý dlh.

Časová analýza – analyzuje zmeny súvahových položiek v čase. Na vyjadrenie položiek používame :

- absolútne hodnoty vyjadrené v peňažných jednotkách,
- reťazové indexy – pomer hodnoty bežného roka k hodnote roka predchádzajúceho,
- bázičné indexy – ročné hodnoty sú porovnávané so spoločným (bázičným) obdobím,
- percentuálne (reťazové) zmeny jednotlivých položiek aktív. Základom pre ich výpočet sú reťazové a bázičné indexy.

Výkaz ziskov a strát (Výsledovka) informuje o výnosoch a nákladoch podniku za určité účtovné obdobie. Ich rozdielom je výsledok hospodárenia, ktorým môže byť zisk (náklady < výnosy), alebo strata (náklady > výnosy). Výsledovka je stupňovito členená, čo umožňuje zistiť úroveň hospodárenia za jednotlivé oblasti činnosti. Ako prvá je hospodárska činnosť, druhá je finančná a posledná mimoriadna činnosť podniku. Takto účelové členenie nákladov a výnosov umožňuje ich využitie na nákladovú analýzu, resp. analýzu tvorby výsledku hospodárenia podniku.

Ukazovatele výkazu ziskov a strát sa nazývajú intervalové ukazovatele. Informujú používateľa informácií o ekonomickej výkonnosti účtovnej jednotky počas účtovného obdobia.

Pri analýze výkazu ziskov a strát používame tie isté základné metodické prístupy ako pri súvahe:

- analýza absolútnej hodnoty nákladov a výnosov,
- hodnotenie štruktúry nákladov a výnosov,
- časová analýza jednotlivých nákladových a výnosových položiek.

Bielik (2008) konštatuje, že výnosy, náklady, predovšetkým výsledok hospodárenia patria k najdôležitejším charakteristikám hospodárenia každého podniku. Preto sú predmetom ich každodenného záujmu.

Výnosy podniku sú peňažnou čiastkou, ktorú podnik získal zo všetkých svojich činností za určité účtovné obdobie bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k ich úhrade. Náklady podniku sú peňažné čiastky, ktoré podnik účelne vynaložil na získanie výnosov.

Výnosy podniku tvoria:

- výnosy z hospodárskej činnosti,
- finančné výnosy,
- mimoriadne výnosy.

Náklady podniku tvoria:

- náklady z hospodárskej činnosti,
- finančné náklady,
- mimoriadne náklady.

Rozdiel medzi výnosmi a nákladmi tvorí výsledok hospodárenia podniku. Snahou každého podniku je dosiahnuť kladný výsledok hospodárenia, teda zisk.

Zisk v podnikovom rozvoji a v manažérskych rozhodnutiach plní dôležité funkcie:

- je kritériom pre rozhodovanie o všetkých základných otázkach ekonomiky podniku, t.j. o objeme výroby, nových výrobkoch, investíciách (hovoríme o kriteriálnej funkcii zisku),
- je hlavným zdrojom akumulácie, t.j. tvorby finančných zdrojov pre ďalší rozvoj podniku (rozvojová funkcia zisku),
- je základom rozdeľovania čistých dôchodkov medzi podnikom a štátom (funkcia rozdeľovacia),
- je motívom podnikania a môže byť aj základom hmotnej zainteresovanosti pracovníkov (motivačná funkcia).

Ako sme uviedli, zisk je rozdielom medzi výnosmi a nákladmi. z toho sa odvíjajú dva spôsoby jeho zvyšovania t.j. cestou znižovania nákladov a zvyšovania výnosov. Obidve veličiny rovnako ako samotný zisk sú vysoko komplexné veličiny a sú ovplyvňované ďalšími činiteľmi. Je to predovšetkým produktivita, materiálová a odpisová náročnosť, ceny vstupov a výstupov, úroveň daní, finančných nástrojov a pod.

Autori **Kotulič, Király, Rajčániová (2007)** uvádzajú, že Výkaz o tvorbe a použití peňažných prostriedkov (Cash-flow statement) má nezastupiteľný význam pre finančné riadenie podniku v podmienkach trhu. Patrí medzi výkazy dynamické. Zachytáva intervalové ukazovatele (ukazovatele, ktoré sú definované v určitom časovom intervale, napr. zisk) rovnako ako výsledovka. Popisuje teda zmeny, ku ktorým došlo medzi dvoma súvahovými termínmi.

Sedláček (2010) vo svojej knihe tvrdí, že Cash flow je definovaný ako skutočný pohyb (tok) peňažných prostriedkov podniku za určité obdobie v súvislosti s jeho činnosťou. Je východiskom pre riadenie likvidity podniku, lebo:

- existuje rozdiel medzi pohybom hmotných prostriedkov a ich peňažným vyjadrením (napr. nákup zásob na obchodný úver),
- vzniká časový nesúlad medzi hospodárskymi operáciami vyvolávajúcimi náklady a ich finančným zachytením (vznik mzdových nákladov a vlastná výplata miezd),
- vzniká rozdiel medzi nákladmi a výdajmi a príjmami (podvojný účtovníctvo zachytáva hospodárske javy a výsledok hospodárenia firmy nezávisle na okamihu uskutočnených platieb).

Gurčík (2004) konštatuje, že finančnú analýzu rozdeľujeme:

- finančnú analýzu „ex post“
- finančnú analýzu „ex ante“.

Finančná analýza „ex post“ hodnotí súčasnú a predchádzajúcu (minulú) finančnú situáciu podniku. Podkladom pre ňu sú teda ukazovatele charakterizujúce už uskutočnené hospodársko-ekonomické javy. Odhaľuje príčiny dosiahnutých výsledkov a jej závery sú využívané v ďalšom finančno-ekonomickom riadení.

Finančná analýza „ex ante“ je nositeľom prognózovaných finančno-ekonomických výsledkov podniku v budúcnosti.

Zalai (2008) uvádza, že štandardný postup finančnej analýzy pozostáva z týchto logicky a chronologicky súvisiacich a nadväzujúcich etáp (krokov):

1. Vypočítajú sa finančné pomerové ukazovatele za analyzovaný podnik.
2. Podnikové ukazovatele sa porovnávajú s priemernými ukazovateľmi za príslušné odvetvie (prípadne s extrémnymi hodnotami).
3. Skúma sa vývoj podnikových ukazovateľov v čase.
4. Analyzujú sa vzájomné vzťahy medzi pomerovými finančnými ukazovateľmi.

Na základe takto získaných poznatkov možno finančnú situáciu komplexne hodnotiť a ďalej pokračovať v prognózovaní jej vývoja.

Podľa **Gozoru (2005)** pomerové analýzy sú procesom zovšeobecňovania informácie, ktoré sumarizujú finančnú pozíciu podniku. Zakladá sa na rôznych finančných meraniach, ktorých výsledkom je podniková bilancia a účtovné náklady. Vrcholový manažment podniku spravidla využíva tieto kategórie pomerových ukazovateľov:

- ukazovatele likvidity,
- ukazovatele zadĺženosti,
- ukazovatele aktivity a
- ukazovatele ziskovosti (rentability).

Uvedené ukazovatele charakterizujú finančnú situáciu v podniku a jeho postavenie voči ostatným podnikateľským subjektom. Pomerové analýzy sú osvedčeným nástrojom rozšírenej podnikovej kontroly.

3. Cieľ práce

Cieľom práce je na základe vybraných finančných a ekonomických ukazovateľov vypracovať ekonomickú analýzu efektívnosti vybraného poľnohospodárskeho podniku, ktorým je Združenie agropodnikateľov, družstvo Dvory nad Žitavou za obdobie rokov 2007 -2009.

Pre uskutočnenie danej analýzy je pozornosť zameraná na separátne ciele :

- analýza súvahy,
- analýza výkazu ziskov a strát,
- analýza výkazu o prehľade peňažných tokov,
- výpočet pomerových ukazovateľov a analýza ich vzájomných vzťahov,
- prostredníctvom vypočítaných výsledkov poukázať na pozitívne a negatívne stránky finančného hospodárenia podniku,
- navrhnúť opatrenia pre elimináciu nepriaznivých trendov vývoja z hľadiska budúcnosti,
- poskytnúť základnú charakteristiku efektívnosti finančného hospodárenia.

S jej pomocou manažment a vlastníci podniku získajú reálny obraz o situácii, v ktorej sa podnik nachádza. Umožňuje odhaliť silné a slabé stránky a na ich základe prehodnotiť vlastný postup pri riadení a navrhnúť určité opatrenia na odstránenie vzniknutých problémov.

4. Metodika práce a metody skúmania

4.1. Metodika práce

Obsahovú náplň bakalárskej práce podľa metodického postupu, vo väzbe na cieľ možno rozdeliť na časť teoretickú a praktickú.

Kapitoly: úvod, prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky tvoria teoretický základ práce. Východiskom pri ich písaní boli poznatky získané štúdiom a spracovaním literatúry. Prehľad literatúry predstavuje názory autorov k problematike ekonomickej analýzy.

Na teoretickú časť nadväzuje praktická časť. Prepojenie medzi nimi spočíva v aplikácii teoretických poznatkov o ekonomickej analýze pri sledovaní ekonomickej situácie vo vybranom poľnohospodárskom podniku. Vo všeobecnej charakteristike podniku, ktorá je doplnená tabuľkami a grafmi, nasleduje druhá časť praktickej práce.

Zdrojom podkladov pre danú analýzu boli účtovné výkazy tvoriace účtovnú závierku podniku :

- Súvaha,
- Výkaz ziskov a strát .

Pri spracovaní bakalárskej práce sme použili najmä metódu analýzy, syntézy, metódu grafického zobrazovania a porovnávanie v čase – sledovanie vývoja jednotlivých ukazovateľov.

Po zabezpečení údajovej základne sme uskutočnili ekonomickú analýzu. Pomerové finančné ukazovatele sú základným nástrojom ekonomickej analýzy. V ekonomickej analýze sme použili nasledovné ukazovatele:

- 1) ukazovatele likvidity,
- 2) ukazovatele zadĺženosti,
- 3) ukazovatele rentability,
- 4) ukazovatele efektívnosti.

4. 2. Charakteristika podniku

Združenie agropodnikateľov, družstvo Dvory nad Žitavou je podnikateľským subjektom, ktorý prešiel zložitým a zdĺhavým transformačným procesom s rozsiahlymi štruktúrnymi a procesnými zmenami.

Družstvo píše svoju históriu od roku 1949. V roku 1972 sa zlúčilo so susedným poľnohospodárskym družstvom v Branove. V roku 1998, na výročnej členskej schôdzi, bola prijatá zmena názvu podniku na Združenie agropodnikateľov družstvo Dvory nad Žitavou, s právnou formou družstvo.

Na základe rozhodnutia členskej schôdze Združenia agropodnikateľov, družstvo Dvory nad Žitavou v súlade s § 254 ods. 2a/3 Obchod. Zákonníka bolo rozhodnuté o zrušení ZAD bez likvidácie, rozdelením na štyri novovzniknuté družstvá:

- a) Združenie agropodnikateľov, družstvo so sídlom: Veľká komárňanská č. 5, 941 31 Dvory nad Žitavou
- b) OVD – Ovocinárske družstvo so sídlom: Za traťou č. 1427, 941 31 Dvory nad Žitavou
- c) VVD – Vinohradnícko vinárske družstvo so sídlom: Branovská cesta č. 1926, 941 31 Dvory nad Žitavou
- d) ZPD – Zeleninársko potravinárske družstvo so sídlom: Veľká komárňanská č. 2330, 941 31 Dvory nad Žitavou

Združenie agropodnikateľov, družstvo je právnym nástupcom ZAD Dvory nad Žitavou v rozsahu schváleného projektu rozdelenia družstva zo dňa 3.3.2004.

Majetok bol rozdelený v súlade s touto členskou schôdzou so schváleným projektom rozdelenia. Podnikateľská filozofia družstva je postavená na zhodnocovaní produktov rastlinnej výroby v odvetviach chovu hovädzieho dobytku a ošípaných v samotných produktoch prvovýroby, alebo vo finalizácii týchto produktov a taktiež pokrytie celej potreby výroby kŕmnych zmesí vrátane pokrytia koncentrovaných bielkovín z vlastných pestovateľských plôch . Výsledky poľnohospodárskej prvovýroby sú na úrovni odborného riadenia. Dominantný ukazovateľ je pre všetky odvetvia zisk, ktorý družstvo dosahovalo v minulých obdobiach. Dividendy z hospodárskeho výsledku sú postavené podľa výšky majetku.

4.2.1. Charakteristika činnosti podniku

4.2.1.1. Výrobná činnosť podniku

- poľnohospodárska činnosť, spracovanie a predaj poľnohospodárskych výrobkov
- základná rastlinná výroba
- pestovanie poľných plodín
- živočíšna výroba:
- chov hovädzieho dobytku a ošípaných
- veľkoobchod s poľnohospodárskymi základnými produktmi a živými zvieratami
- výroba a predaj kŕmnych zmesí
- služby pre rastlinnú a živočíšnu výrobu
- výroba, spracovanie a konzervovanie mäsa z vlastnej produkcie
- porážka hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny z vlastnej produkcie
- inseminačné práce

4.2.1.2. Rastlinná výroba

Základným výrobným zameraním, od ktorého sa odvíjajú ostatné činnosti, je hospodárenie na pôde. Výmera obhospodarovanej plochy k 31.12.2009 je 6 720 ha.

I napriek rokom s extrémne nízkym úhrnom zrážok (roky 2000 a 2003) a vysokým v roku 2009, podnik hospodári v celkovo priaznivých klimatických podmienkach. Uvedené údaje dávajú priestor širokej pestovateľskej škále jednoročných, viacročných a trvalých kultúr. Vysoký stupeň intenzity výroby a dosahovaných úrod u hustosiatych obilovín v priemere 6 t/ha, kukurica na zrno 6,6 t/ha, strukovín 3,5 t/ha, olejní 3,7 t/ha, jednoročných a viacročných krmovín je zúročením vynaložených biologických a technických vstupov, vysokej odbornosti riadiacich výkonných pracovníkov. Do osevného postupu od roku 2004 bol zaradený aj mak.

4.2.1.3. Živočíšna výroba

Chov hovädzieho dobytku

Cieľový program v chove HD, ktorý je úzko prepojený so servisom plemenárskych a veterinárskych služieb a Zväzom holšteinsko-frízskeho dobytku, pri vytvorení optimálnych podmienok etológie, krmovínovej základne a špičkovej technike, dáva všetky predpoklady dosiahnuť úžitkovosť nad 8500 litrov na jednu kravu. Cieľom

zostáva naďalej intenzifikácia výroby mlieka, samozrejme len po hranicu najvýhodnejšej ekonomickej efektívnosti.

Farma dojníc - prevádzka je nepretržitá, s uzatvoreným obratom stáda. Chov HD sa vykonáva v prízemných objektoch - vzdušných stajniach. Jedná sa o prístrešky, kde sú dojnice ustajnené na hlbokoj podstielke počas celého roka. Stratégiou družstva je dosahovať požadovanú kvalitu dodaného mlieka, a tým trvale spĺňať požiadavky obchodnej kvality stanovenej normami.

Prevádzka Nízkokapacitný bitúnok sa zaoberá odporázaním selektovaných zvierat chovu hovädzieho dobytká a ošípaných.

Chov ošípaných

Všetky prevádzky živočíšnej výroby sledujú ukazovatele úžitkovosti (denné prírastky, pôrodnosť, odchov, úhyn...) v úzkej súvislosti s ekonomickými hodnotami vždy vedúce v konečnom dôsledku k dosahovaniu efektívnosti výroby. Kvalitatívna reštrukturalizácia v chove ošípaných bola prevedená v oblasti kŕmenia zo suchého na mokrý výkrm s nemeckou technológiou WEDA a dnes dosahované výsledky korešpondujú s výsledkami špičkových západoeurópskych chovov. Reprodukčné ukazovatele významnou mierou ovplyvňujú efektívnosť chovu ošípaných a sú veľmi dôležitým faktorom úspešnosti chovu. Základným podmienkou na dosiahnutie priaznivých parametrov je vysoká odbornosť a zodpovedný výkon funkcie inseminačných technikov.

4.2.1.4. Služby

- výroba a predaj kŕmnych zmesí
- služby pre rastlinnú výrobu
- porážka hovädzieho mäsa a ošípaných z vlastnej produkcie
- opravy poľnohospodárskych strojov,
- nákladná doprava

Prevádzka sklady, ktorá je organizačne patrí do úseku Rastlinnej výroby a Výrobňa kŕmnych zmesí, ktorá patrí do úseku Chovu hovädzieho dobytká okrem primárnych odvetví základnej výroby, zabezpečuje cestou služieb a pomocných činností skladovanie obilia a výrobu kŕmnych zmesí, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou výrobného procesu v živočíšnej výrobe a silne ovplyvňujú zdravotný stav

hospodárskych zvierat a tým sledované ukazovatele výroby a ekonomiky v danom odvetví.

Medzi ďalšie činnosti podniku patria mimoprodukčné aktivity:

- Ustajnenie a výcvik koní, ustajnenie koní, výcvik kočiarových a ťažných koní, základný výcvik jazdeckých koní, tréning kočiarových koní, príprava koní na výkonnostnú skúšku
- Produkcia plemenných prasničiek Mangalica pre individuálnych chovateľov a produkcia bezcholesterolového mäsa, slaniny a výrobkov
- chov oviec plemena Cigája s trojstrannou úžitkovosťou: produkcia vlny, mlieka a mäsa so salašnickým spôsobom chovu.
- chov maďarského stepného dobytku, produkcia mäsa a zachovanie plemena v pôvodných podmienkach

4.3. Metodika finančnej analýzy „ex – post“

Podstatou tejto analýzy je výpočet pomerových finančných ukazovateľov, ich analýza v čase aj v priestore a analýza ich vzájomných vzťahov.

4.3.1. Ukazovatele likvidity

Veľmi spoľahlivú výpoveď o finančnej situácii podniku možno získať analýzou jeho schopnosti hradiť svoje záväzky. Schopnosť hradiť záväzky je ovplyvnená mnohými skutočnosťami, no dve sú mimoriadne dôležité a to štruktúra majetku a pravidelný prítok peňažných prostriedkov. Poznatky o úrovni likvidity nám sprostredkujú ukazovatele likvidity.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{finančné účty}}{\text{krátkodobé cudzie zdroje}}$$

$$\text{Bežná likvidita} = \frac{\text{finančné účty} + \text{krátkodobé pohľadávky}}{\text{krátkodobé cudzie zdroje}}$$

$$\text{Celková likvidita} = \frac{\text{obežný majetok} - \text{dlhodobé pohľadávky}}{\text{krátkodobé cudzie zdroje}}$$

Pohotovú likvidita – vyjadruje solventnosť, čiže momentálnu platobnú schopnosť podniku. Za prijateľný výsledok sa považuje hodnota v intervale 0,2-0,8.

Bežná likvidita – určuje schopnosť podniku uhradiť svoje záväzky bez potreby speňaženia zásob. Jej odporúčaná hodnota je v intervale 1 – 1,5.

Celková likvidita – čitateľ tohto vzťahu je doplnený o zásoby. V záujme verného obraz o likvidite je potrebné zásoby preveriť, vylúčiť dubiózne, zrealniť stav tých, ktoré sa neúmerne pomaly obracajú. Smernou hodnotou je interval od 2 až 2,5.

4.3.2. Ukazovatele zadĺženosti

Ukazovatele zadĺženosti monitorujú štruktúru finančných zdrojov podniku, pričom podiel vlastných a cudzích zdrojov ovplyvňuje finančnú stabilitu podniku. Podiel vlastných zdrojov robí podnik stabilným, nezávislým, pri ich nízkom podiele je podnik labilný, výkyvy na trhu a zneistenie veriteľov môže mať vážne dôsledky. Daný ukazovateľ má úzku väzbu na likviditu, pretože s objemom dlhov súvisí povinnosť ich splácania a potreba vytvoriť prostriedky na tieto splátky. Medzi typické ukazovatele zadĺženosti patria:

$$\text{Celková zadĺženosť} = \frac{\text{cudzí kapitál}}{\text{vlastné imanie} + \text{záväzky podniku spolu}}$$

Ukazovateľ vyjadruje, v akom rozsahu je majetok firmy krytý cudzími zdrojmi. Charakterizuje celkovú zadĺženosť v podniku, ide o ukazovateľ tzv. veriteľského rizika, ktorý hodnotí, ako dobre sú veritelia podniku chránení v prípade jeho platobnej neschopnosti. Odporúčaná hodnota by u finančne zdravých podnikov nemala prekročiť hodnotu 50 %.

$$\text{Stupeň samofinancovania} = \frac{\text{vlastný kapitál}}{\text{vlastné imanie} + \text{záväzky podniku spolu}}$$

Ukazovateľ vypovedá o štruktúre zdrojov. Hodnotí dlhodobú finančnú stabilitu a úroveň samostatnosti podniku kryť svoje potreby vlastnými zdrojmi. Priaznivá finančná situácia je charakterizovaná ukazovateľom vyšším ako 30%.

Obidva predchádzajúce ukazovatele veľmi bezprostredne vypovedajú o štruktúre finančných zdrojov. Ich súčet je 100%.

$$\text{Finančná páka} = \frac{\text{vlastné imanie} + \text{záväzky}}{\text{vlastný kapitál}}$$

Ukazovateľ vypovedá o tom, akú časť celkových pasív tvorí vlastný kapitál. Ukazovateľ by nemal presahovať hodnotu 3. Čím je podnik zadĺženejší, tým je finančná páka vyššia.

$$\text{Úverová zaťaženosť} = \frac{\text{bankové úvery} + \text{finančné výpomoci}}{\text{vlastné imanie} + \text{záväzky podniku spolu}}$$

Ukazovateľ charakterizuje, koľko % bankových úverov pripadá na celkový kapitál. Keďže bankové úvery a výpomoci sú súčasťou cudzieho kapitálu, táto hodnota by mala byť nižšia ako 50 %.

$$\text{Platobná neschopnosť} = \frac{\text{záväzky}}{\text{požiadavky}}$$

Ukazovateľ vypovedá o vzťahu medzi záväzkami a požiadavkami a precizuje platobnú neschopnosť podniku za primárnu, ak je > 1, ako sekundárnu, ak je < 1.

4.3.3. Ukazovatele rentability

Ukazovatele rentability vyjadrujú výnosovosť podnikového úsilia. Do ich úrovně a vývoja sa premietajú úroveň a vývoj likvidity, aktivity i zadĺženosti a ukazovatele rentability ich syntetizujú. Spoločné pre rôzne konštruované ukazovatele rentability je, že konfrontujú výsledok podnikovej činnosti so základom (menovateľom), ktorý najčastejšie vyjadruje objem vloženého kapitálu alebo objem podnikovej činnosti.

Rentabilita celkového kapitálu (RCK) – vyjadruje intenzitu, s akou sa reprodukuje kapitál vložený do podniku. Ide o mieru zisku, prípadne intenzitu reprodukcie kapitálu.

$$\text{RCK} = \frac{\text{ČVH} + \text{úroky} * (1 - \text{sadzba dane})}{\text{celkový kapitál}}$$

Rentabilita vlastného kapitálu (RVK) – vyjadruje, do akej miery podnik reprodukuje vlastné zdroje. Jeho hodnota by mala byť väčšia ako je bežná úroková miera.

$$RVK = \frac{\text{ČVH}}{\text{vlastný kapitál}}$$

Rentabilita základného imania (RZI) – vyjadruje, koľko zisku pripadá na 1 € základného imania.

$$RZI = \frac{\text{ČVH}}{\text{základné imanie}}$$

Rentabilita tržieb (RT) – vyjadruje zhodnotenie vyprodukovanej činnosti firmy. Predstavuje podiel zisku pripadajúceho na 1 € tržieb.

$$RT = \frac{\text{ČVH}}{\text{tržby}}$$

Rentabilita výnosov (RVÝN) – vyjadruje podiel zisku, ktorý pripadá na 1 € výnosov.

$$RVÝN = \frac{\text{ČVH}}{\text{výnosy}}$$

Rentabilita pridanej hodnoty (RPH) – vhodne dopĺňa rentabilitu výnosov a nákladov. Poukazuje na podiel zisku, ktorý pripadá na jednu korunu hodnoty pridanej samotným analyzovaným podnikom.

$$RPH = \frac{\text{ČVH}}{\text{pridaná hodnota}}$$

Medzi ďalšie ukazovatele rentability môžeme zaradiť nasledovné ukazovatele:

$$\text{Rentabilita osobných nákladov} = \frac{\text{ČVH}}{\text{osobné náklady}}$$

$$\text{Rentabilita celkových nákladov} = \frac{\text{ČVH}}{\text{celkové náklady}}$$

4.3.4. Prehľad peňažných tokov (cash flow)

Prehľad o príjmoch a výdavkoch, aj o konečnom stave peňazí, poskytuje výkaz cash flow. Má významné miesto v trojici výkazov (súvaha, výsledovka, výkaz cash flow).

Zjednodušený postup pri zostavení cash flow so stĺpcovým usporiadaním:

A/ CASH FLOW Z PREVÁDZKOVEJ ČINNOSTI (CFPČ):

+		výsledok hospodárenia podniku po zdanení
+		odpisy
+ zvýšenie	– pokles	stavu rezerv
+ pokles	– zvýšenie	stavu časového rozlíšenia na strane aktív
+ zvýšenie	– pokles	stavu časového rozlíšenia na strane pasív
+ zvýšenie	– pokles	stavu krátkodobých záväzkov
+ pokles	– zvýšenie	stavu krátkodobých pohľadávok
+ pokles	– zvýšenie	stavu zásob
+ zvýšenie	– pokles	krátkodobých bankových úverov a finančných výpomocí
+ pokles	– zvýšenie	stavu krátkodobého finančného majetku

B/ CASH FLOW Z INVESTIČNEJ ČINNOSTI (CFIČ):

+ pokles	– zvýšenie	stavu dlhodobého majetku (rozdiel v zostatkovej cene)
– odpisy		
+ pokles	– zvýšenie	stavu dlhodobého finančného majetku

C/ CASH FLOW Z FINANČNEJ ČINNOSTI (CFFČ):

+ pokles	– zvýšenie	stavu pohľadávok za upísané vlastné imanie
+ pokles	– zvýšenie	stavu dlhodobých pohľadávok
+ zvýšenie	– pokles	dlhodobých záväzkov
+ zvýšenie	– pokles	stavu dlhodobých bankových úverov
+ zvýšenie	– pokles	stavu vlastného imania
–		výsledok hospodárenia podniku po zdanení

CELKOVÝ CASH FLOW = CFPČ + CFIČ + CFFČ

Stav peňažných prostriedkov na začiatku obdobia

+ Celkový cash flow

= Stav peňažných prostriedkov na konci obdobia

V praxi sa tiež používa tzv. netto cash flow, tiež nazývaný ako cash flow zo samofinancovania. Jeho výpočet môžeme rozložiť do štyroch stupňov:

Cash flow I = výsledok hospodárenia po zdanení + odpisy + zmena stavu rezerv - zmena stavu časovo rozlíšených aktív + zmena stavu časovo rozlíšených pasív

Cash flow II = Cash flow I - zmena stavu zásob

Cash flow III = Cash flow II - zmena stavu krát. pohľadávok

Cash flow IV = Cash flow III + zmena stavu krát. záväzkov (bez bežných úverov)

4.4. Metodika analýzy úrovne transformačného procesu

Spoľahlivejšie a dôkladnejšie poznanie kvalitatívnych výsledkov umožňuje analýza úrovne a vývoja transformačného procesu podniku. V transformačnom procese sa menia vstupy na výstupy a v ich vzájomnom vzťahu sa odráža efektívnosť reprodukčného procesu podniku. Primeraná úroveň efektívnosti si vyžaduje existenciu vhodných ukazovateľov, ktoré zodpovedne zobrazia úroveň transformačného procesu. Tieto ukazovatele rovnako vypovedajú o úrovni a vývoji transformačného procesu. Rozdielna je len interpretácia ich vývoja.

Pri porovnaní možno uplatniť dva základné prístupy:

1. *ukazovatele produktívnosti či účinnosti* : výstup/ vstup

Ukazovatele produktívnosti sa snažíme maximalizovať

2. *ukazovatele náročnosti* : vstup / výstup

Ukazovatele náročnosti sa snažíme minimalizovať.

Ukazovatele efektívnosti rozlišujeme :

- a) analytické,
- b) syntetické.

Analytické ukazovatele efektívnosti sú také, pri ktorých sa podnikové vstupy vymedzujú čiastkovo. Môžu mať rozličnú podobu, napr.:

- zohľadniť možno iba niektorý z výrobných činiteľov, teda pracovnú silu, dlhodobý hmotný majetok, materiál, energiu a pod.

- u týchto výrobných činiteľov berieme do úvahy len niektorú z dvoch foriem ich angažovanosti v reprodukčnom procese podniku, teda buď ich spotrebu alebo ich viazanosť. Možno ich vyjadriť rôzne:

Výrobný činiteľ	Spotreba	Viazanosť
Pracovná sila	mzdové náklady	priemerný stav zamestnancov
Dlhodobý hmotný majetok	odpisy	Priemerný stav DHM
Pracovné predmety	materiálové náklady	Priemerný stav zásob

- za analytické ukazovatele efektívnosti považujeme aj také, pri ktorých sa síce komplexne zahŕňajú všetky podnikové vstupy, ale len ich spotreba. Túto skutočnosť vyjadrujú podnikové náklady, do ktorých sa premieta spotreba DHM, zásob, energie, pracovných síl atď.

Druhou veličinou, ktorú potrebujeme pre skonštruovanie analytických ukazovateľov efektívnosti, sú podnikové výstupy. Najčastejšie ich reprezentuje objem výroby, ktorý možno vyjadriť pomocou rôznych ukazovateľov, ako sú výnosy, tržby, pridaná hodnota. Objem výroby sa chápe ako materiálny výstup podniku. Za finančný výstup podniku sa považuje výsledok hospodárenia.

Pri analýze vývoja analytických ukazovateľov použijeme nasledovné ukazovatele :

4.4.1. Metodika analýzy vývoja analytických ukazovateľov efektívnosti

A. Ukazovatele produktívnosti

$$\text{Produktivita práce pracovníka} = \frac{\text{výnosy}}{\text{pracovníci}}$$

$$\text{Účinnosť dlhodobého hmotného majetku} = \frac{\text{výnosy}}{\text{DHM}}$$

$$\text{Účinnosť zásob} = \frac{\text{výnosy}}{\text{zásoby}}$$

B. Ukazovatele náročnosti

$$\text{Náročnosť výroby (výnosov) na materiál} = \frac{\text{materiál}}{\text{výnosy}}$$

$$\text{Nákladovosť výroby (výnosov)} = \frac{\text{náklady}}{\text{výnosy}}$$

C. Ukazovatele rentability

$$\text{Nákladová rentabilita} = \frac{\text{zisk}}{\text{náklady}}$$

4.4.2. Metodika analýzy vývoja syntetických ukazovateľov efektívnosti

Za *syntetické ukazovatele* považujeme také, pri ktorých sú podnikové vstupy vyjadrené komplexne. Sú v nich obsiahnuté všetky výrobné činitele a finančné zdroje, ktorými podnik disponuje. Tieto ukazovatele vyjadrujú ich spotrebu a viazanosť. Tie zvyčajne zodpovedajú podnikovým ukazovateľom : kapitál, majetok, aktíva, pasíva, vlastný kapitál. Syntetickými ukazovateľmi sú napríklad :

- rentabilita celkového kapitálu,
- rentabilita vlastného kapitálu,
- rentabilita celkových tržieb,
- rentabilita celkových výnosov
- rentabilita pridanej hodnoty
- rentabilita celkových nákladov

4.4.3. Integrálny ukazovateľ efektívnosti

Použitím vhodných matematicko – štatistických metód zhrnieme súbor vypočítaných analytických ukazovateľov produktívnosti. Na zhodnotenie úrovne efektívnosti použijeme metódu multikriteriálneho hodnotenia, konkrétne bodovaciu metódu. Pridelenými bodmi nahradíme hodnoty ukazovateľov. Najlepšej hodnote ukazovateľa pridelíme 100 bodov. Ostatným ukazovateľom pridelíme toľko bodov, koľko percent je ich hodnota z najlepšej. Po súčte bodov zistíme priemerný počet bodov, ten je východiskom stanovenia najlepšieho obdobia.

5. Zhodnotenie finančného stavu analyzovaného podniku

5.1. Finančná analýza podniku „ex post“

5.1.1. Analýza vývoja štruktúry majetku (aktíva) a kapitálu (pasíva)

Stav, vývoj a štruktúra majetku (v €)

Tabuľka č. 1

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena		Index		Štruktúra		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	08/07	09/08	% 2007	% 2008	% 2009
Spolu majetok	13 031 259	14 229 932	13 825 524	1 198 673	-404 408	1,09	0,97	100	100	100
Neobežný majetok	7 562 659	7 879 609	7 672 816	316 950	-206 793	1,04	0,97	58,0	55,37	55,50
Dlhodobý nehmotný majetok										
Dlhodobý hmotný majetok	7 541 614	7 858 788	7 652 603	317 174	-206 185	1,04	0,97	57,87	55,23	55,35
Dlhodobý finančný majetok	21 045	20 821	20 213	-224	-608	0,99	0,97	0,16	0,15	0,15
Obežný majetok	5 439 257	6 331 214	6 043 199	891 957	-288 015	1,16	0,95	41,74	44,49	43,71
Zásoby	3 312 256	4 691 673	3 387 468	1 379 417	-1 304 205	1,42	0,72	25,42	32,97	24,50
Dlhodobé pohľadávky	2 191	2 191	2 587	0	396	1,00	1,18	0,02	0,02	0,02
Krátkodobé pohľadávky	1 956 417	1 575 245	2 587 725	-381 172	1 012 480	0,81	1,64	15,01	11,07	18,72
Finančné účty	168 393	62 105	65 419	-106 288	3 314	0,37	1,05	1,29	0,44	0,47
Časové rozlíšenie	29 343	19 109	109 509	-10 234	90 400	0,65	5,73	0,23	0,13	0,79

Prameň: Súvaha ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

V hodnotenom období bol v družstve zaznamenaný nárast majetku v roku 2008 vzrástol o 1 198 673 €, čo predstavuje nárast približne o 9% v porovnaní s predchádzajúcim obdobím, v roku 2009 nastal pokles o 404 408 €, čo predstavuje pokles o 3%. Z tabuľky 1 vyplýva, že neobežný majetok podniku sa znížil o 206 793 € v poslednom roku sledovaného obdobia. Čo sa týka štruktúry majetku, za 2 roky väčší podiel z majetku predstavuje neobežný majetok v hodnote 7 672 816 € v roku 2009, ktorý tvorí takmer 55,5 % z celkového majetku. V štruktúre majetku má významné postavenie dlhodobý hmotný majetok, ktorý sa v sledovanom období pohybuje v medzi 55,23% až 57,87% celkového majetku. Obežný majetok tvorí 41,74% z celkového majetku v roku 2007 a v nasledujúcich rokoch rastie na 44,49% a 43,71%. Najväčší podiel na obežnom majetku mali zásoby, ktoré sa zvýšili v roku 2008 o 1 379 417 € a následne klesli v roku 2009 o 1 304 205 €. Hodnotenie zásob zohráva dôležitú úlohu z dôvodu ich problematickej schopnosti premeniť sa na peňažné prostriedky. V druhom roku sledovaného obdobia klesol objem krátkodobých pohľadávok o 381 172 €, avšak na konci sledovaného obdobia vzrástol o 1 012 480 €.

Stav, vývoj a štruktúra vlastného imania a záväzkov spolu (v €)

Tabuľka č.2

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena		Index		Štruktúra		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	08/07	09/08	% 2007	% 2008	% 2009
Spolu vlastné imanie a záväzky	13 031 259	14 229 932	13 825 524	1 198 673	-404 408	1,09	0,97	100	100	100
Vlastné imanie	10 609 132	10 768 646	9 842 029	159 514	-926 617	1,02	0,91	81,41	75,68	71,19
Základné imanie	5 551 617	5 516 308	5 500 676	-35 309	-15 632	0,99	1,00	42,60	38,77	39,79
Cudzíe zdroje	1 420 003	2 141 741	2 329 398	721 738	187 657	1,51	1,09	10,90	15,05	16,85
Rezervy	253 369	161 963	37 156	-91 406	-124 807	0,64	0,23	1,94	1,14	0,27
Dlhodobé záväzky	485 195	424 353	359 659	-60 842	-64 694	0,87	0,85	3,72	2,98	2,60
Krátkodobé záväzky	399 290	845 669	496 683	446 379	-348 986	2,12	0,59	3,06	5,94	3,59
Bankové úvery	282 149	109 756	1 435 900	-172 393	1 326 144	0,39	13,08	2,17	0,77	10,39
z toho dlhodobé	149 373		687 500	-149 373	687 500			1,15		4,97
krátkodobé	132 776	109 756	748 400	-23 020	638 644	0,83	6,82	1,02	0,77	5,41
Krátk. fin. výpomoci										
Časové rozlíšenie	1 002 124	1 319 545	1 654 097	317 421	334 552	1,32	1,25	7,69	9,27	11,96

Prameň: Súvaha ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

Finančnou štruktúrou podniku rozumieme podiel jednotlivých zložiek vlastného a cudzieho kapitálu na celkovom kapitále, ktorý finančne kryje majetok podniku.

Hlavnú pozornosť v rámci analýzy finančnej štruktúry venujeme vlastným a cudzím zdrojom krytia majetku. Najväčší podiel z celkových pasív (zdrojov krytia majetku) predstavuje vlastné imanie, ktoré tvorí 81 % v roku 2007, avšak na konci sledovaného obdobia tvorí vlastné imanie 71 %, čo predstavuje pokles z roku 2008 o 9% v roku 2009. Podiel cudzích zdrojov narastá z hodnoty 1 420 003 v roku 2007 až na 2 329 398 € v roku 2009. Najväčší nárast podnik zaznamenal v roku 2008 o viac 50%. Narastajúcu tendenciu vykazujú krátkodobé záväzky, čo možno hodnotiť ako negatívny trend. V roku 2008 oproti roku 2007 sa ich výška zvýšila o 446 379 €, čo potvrdzuje vysoká hodnota indexu 2,12. Rozhodujúcu zložku tvoria bankové úvery, ktoré mali v roku 2009 narástli 13- násobne oproti roku 2008.

Z uvedeného podielu vlastných a cudzích zdrojov na celkovom kapitáli môžeme skonštatovať nízku zadlženosť (10,90 až 16,85%) a vysoký stupeň samofinancovania (71,19 až 81,41%).

Posúdenie financovania obežného majetku v €

Tabuľka č.3

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index		
	2007	2008	2009	09-07	09-08	08-07	09/07	09/08	08/07
Obežný majetok-dlh.pohľadávky	5 437 066	6 329 023	6 040 612	603 546	-288 411	891 957	1,11	0,95	1,16
Krátkodobý cudzí kapitál	532 066	955 425	1 245 083	713 017	289 658	423 359	2,34	1,30	1,80
ČPK, ND	4 905 000	5 373 598	4 795 529	-109 471	-578 069	468 598	0,98	0,89	1,10

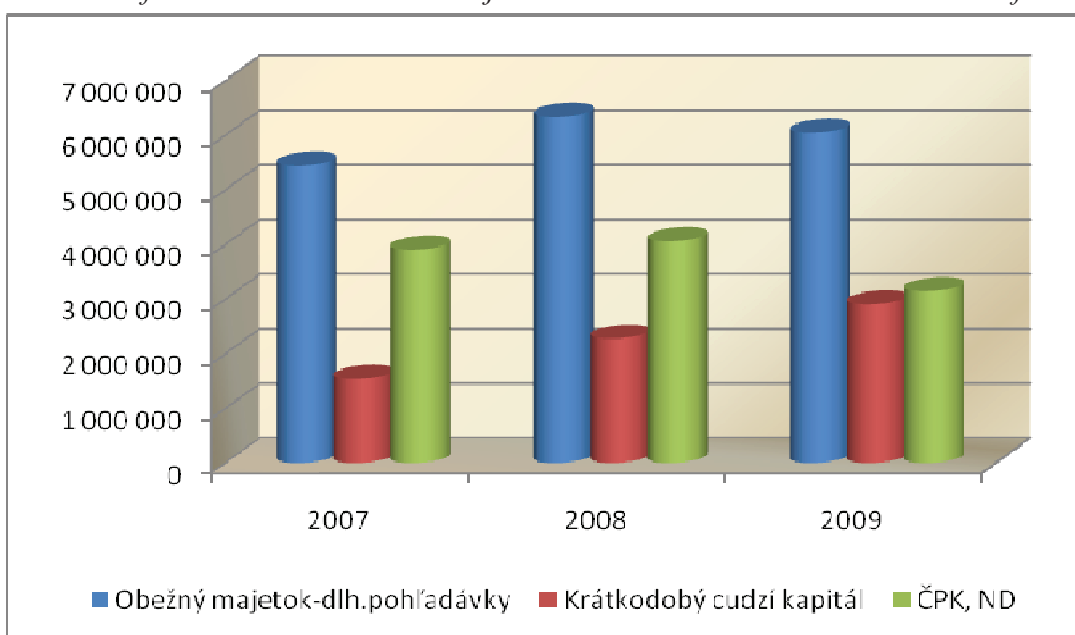
Prameň: Súvaha ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

Pri hodnotení položiek majetku a celkového kapitálu ide o dvojaký pohľad na tú istú vec. Finančná situácia podniku sa považuje za zdravú, ak financovanie neobežného majetku je kryté dlhodobými zdrojmi, ktoré sú tvorené vlastným imaním a dlhodobým cudzím kapitálom.

Podľa zlatého bilančného pravidla je podnik prekapitalizovaný. Obežný majetok je viacnásobne vyšší ako krátkodobé cudzie zdroje. Objem obežného majetku preyšuje hodnotu krátkodobých cudzích zdrojov v roku 2007 o 4 905 000 €, v roku 2008 o 5 373 598 €, v roku 2009 o 4 795 598 €.

Posúdenie financovania obežného majetku v €.

Graf č.1

5.1.2. Analýza nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia

O výnosoch a nákladoch podniku za určité účtovné obdobie a o ich rozdiel, ktorým je výsledok hospodárenia, informuje výkaz ziskov a strát. Podstatné položky výkazu ziskov a strát podniku za sledované tri roky obsahuje tabuľka č. 4.

Podnik okrem roku 2009 dosiahol kladný výsledok hospodárenia, ktorého hodnota však v časovom rade nadobúda klesajúcu tendenciu. V roku 2008 sa zisk v porovnaní s rokom 2007 znížil o 12 %, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 24 647 €.

Najvyšší podiel na kladnom výsledku hospodárenia mal najmä VH z hospodárskej činnosti, ktorý ako jediný v rokoch 2007 – 2008 dosiahol kladnú hodnotu. Neúmerný nárast ostatných finančných nákladov k výnosom a nákladové úroky, ktoré niekoľkonásobne preyšujú výnosové úroky zapríčinili záporný VH z finančných

operácií. V oblasti VH z mimoriadnej činnosti podnik vykazoval výnosy a náklady len v druhom roku sledovaného obdobia.

Stručná analýza výkazu ziskov a strát

Tabuľka č.4

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena		Index	
	2007	2008	2009	08-07	09-08	08/07	09/08
Obchodná marža	0	0	62	0	62	0	0
Výroba	7 095 665	7 830 656	5 662 359	734 991	-2 168 297	1,10	0,72
Tržby z predaja vl. vyr. a služieb	8 159 331	6 636 624	7 175 231	-1 522 707	538 607	0,81	1,08
Výrobná spotreba	5 278 962	6 080 879	5 349 952	801 917	-730 927	1,15	0,88
Pridaná hodnota	1 816 703	1 749 777	312 469	-66 926	-1 437 308	0,96	0,18
Ostatné prevádzkové výnosy	1 403 937	1 575 565	1 835 585	171 628	260 020	1,12	1,17
Ostatné prevádzkové náklady	4 194 251	3 263 803	3 189 130	-930 448	-74 673	0,78	0,98
Výsledok hosp. z hosp. činnosti	409 546	384 589	-793 211	-24 957	-1 177 800	0,94	-2,06
Finančné výnosy	4 481	8 063	14 467	3 582	6 404	1,80	1,79
Finančné náklady	204 782	155 716	135 724	-49 066	-19 992	0,76	0,87
Výsledok hosp. z fin. činnosti	-200 301	-147 653	-121 257	52 648	26 396	0,74	0,82
Daň z príjmov zbežnej činnosti	0	52 285	0	52 285	-52 285	0	0
Výsledok hosp. z bežnej činnosti	209 245	184 651	-914 468	-24 594	-1 099 119	0,88	-4,95
Mimoriadne výnosy	0	5 072	0	5 072	-5 072	0	0
Mimoriadne náklady	0	5 138	0	5 138	-5 138	0	0
Daň z príjmov z mimor. činnosti	0	-13	0	-13	13	0	0
Výsledok hosp. z mimor. činnosti	0	-53	0	-53	53	0	0
Výsledok hosp. za účt. obdobie	209 245	184 598	-914 468	-24 647	-1 099 066	0,88	-4,95

Prameň: Výkaz ziskov a strát ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

Zo štruktúry nákladov a výnosov vyplýva, že činnosť družstva je predovšetkým zameraná na produkciu. Výroba predstavovala v sledovanom období viac ako 83% z celkových výnosov.

Podľa výsledkov vývoja štruktúry výnosov a nákladov v roku 2009 došlo k výraznému zhoršeniu výsledku hospodárenia, na ktorý pôsobili hlavne nepriaznivé klimatické podmienky (nadmerné zrážky v prvej polovici roka).

V období rokov 2007 – 2009 tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb v druhom roku stúpili a v nasledujúcom roku poklesli. Najväčšiu výšku 7 830 656 € dosiahli v roku 2008, čo predstavuje nárast o 10% v porovnaní s predošlým rokom.

Najvýznamnejší podiel v štruktúre nákladov tvorila výrobná spotreba, ktorá v roku 2007 predstavovala 55,73% z celkových nákladov. Na výrobnej spotrebe sa najviac podieľala spotreba materiálu a energie, ktorá v roku 2009 klesla v porovnaní s rokom 2008 o 17 % , i napriek tomu, že podiel spotreby materiálu a energie na celkových nákladoch osciluje na hodnote 43%. Osobné náklady majú klesajúcu tendenciu

z dôvodu racionalizácie výroby znižovaním počtu zamestnancov. V roku 2008 klesla hodnota osobných nákladov o 19% a v roku 2009 o ďalších 10%.

Štruktúra a vývoj výsledku hospodárenia v €

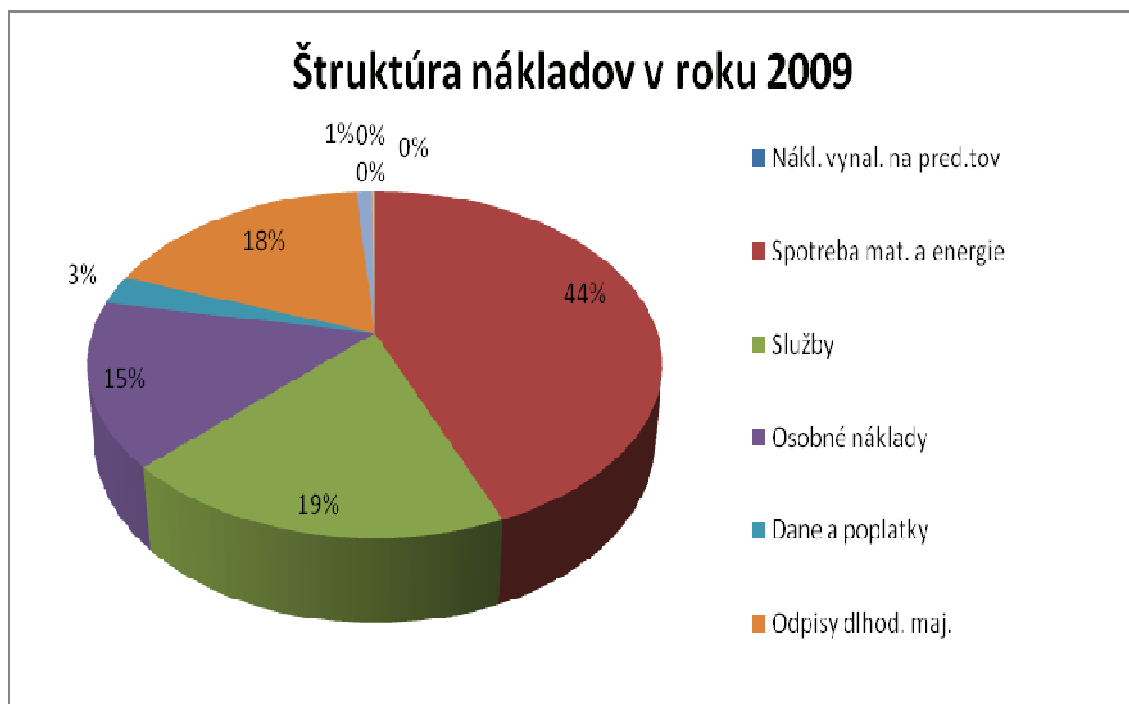
Tabuľka č.5

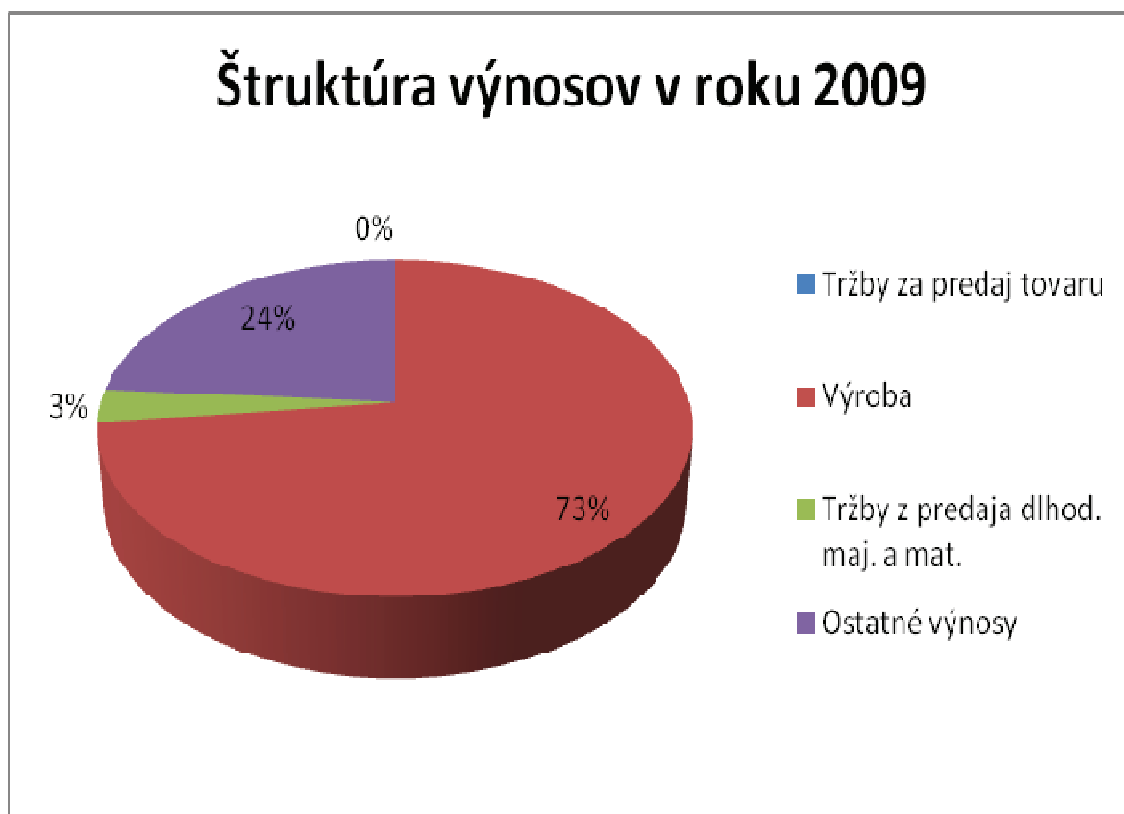
Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena		Index		Štruktúra v %		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	08/07	09/08	2007	2008	2009
Náklady spolu	9 473 213	9 344 682	8 539 644	-128 531	-805 038	0,99	0,91	100	100	100
Nákl. vynal. na predaj tovaru	0	0	562	0	562	0	0	0	0	0,01
Spotreba mat. a energie	4 085 342	4 524 585	3 743 815	439 243	-780 770	1,11	0,83	43,13	48,42	43,84
Služby	1 193 620	1 556 294	1 606 137	362 674	49 843	1,30	1,03	12,60	16,65	18,81
Osobné náklady	1 811 757	1 463 637	1 310 149	-348 120	-153 488	0,81	0,90	19,13	15,66	15,34
Dane a poplatky	230 665	229 325	229 806	-1 340	481	0,99	1,00	2,43	2,45	2,69
Odpisy dlhod. maj.	1 220 209	1 480 176	1 544 807	259 967	64 631	1,21	1,04	12,88	15,84	18,09
Zostatková cena predaného dlhod.majetku	558 786	60 521	83 732	-498 265	23 211	0,11	1,38	5,90	0,65	0,98
Tvorba opravných položiek do nákladov	0	0	8 028	0	8 028	0	0	0	0	0,09
Ostatné náklady	372 834	30 144	12 608	-342 690	-17 536	0,08	0,42	3,94	0,32	0,15
Výnosy spolu	9 882 759	9 729 271	7 746 433	-153 488	-1 982 838	0,98	0,80	100	100	100
Tržby za predaj tovaru	0	0	624	0	624	0	0	0	0	0,01
Výroba	7 095 665	7 830 656	5 662 359	734 991	-2 168 297	1,10	0,72	71,80	80,49	73,10
Tržby z predaja dlhod. maj. a materiálu	1 383 157	323 050	247 865	-1 060 107	-75 185	0,23	0,77	14,00	3,32	3,20
Ostatné výnosy	1 403 937	1 575 565	1 835 585	171 628	260 020	1,12	1,17	14,21	16,19	23,70
Hrubý výsledok hospod.	409 546	384 589	-793 211	-24 957	-1 177 800	0,94	-2,06	4,14	3,95	10,24

Prameň: Výkaz ziskov a strát ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

Štruktúra nákladov v roku 2009

Graf č.2

5.1.3. Analýza ukazovateľov cash flow

Na základe výpočtov hodnotíme vývoj celkového cash flow v roku 2008 ako nepriaznivý. Negatívny stav celkového cash flow ovplyvnil v značnej miere záporný cash flow z investičnej a z finančnej činnosti. Vplyv na celkový cash flow v roku 2008 mali hlavne pokles krátkodobých pohľadávok (381 172 €), nárast stavu zásob (1 379 417 €) ako aj nárast dlhodobých bankových úverov (149 373 €).

Pozitívom pre celkový cash flow v roku 2009 bolo zníženie stavu zásob (o 1 304 205 €), zníženie stavu dlhodobého hmotného a nehmotného majetku (206 185 €) a zvýšenie dlhodobých bankových úverov (687 500 €). Negatívny vplyv na celkový cash flow malo cash flow z investičných aktivít (- 1 338 014 €) a cash flow z finančných aktivít, konkrétne pokles stavu vlastného imania.

Analýza ukazovateľov cash flow

Tabuľka č.6

Ukazovatele	2008	2009
Výsledok hospodárenia po zdanení	184 598	-914 468
Odpisy	1 480 176	1 544 807
Zmena stavu rezerv	-91 406	-124 807
Zmena stavu časového rozlíšenia na strane majetku	-10 234	90 400
Zmena stavu časového rozlíšenia na strane vlastného imania a záväzkov spolu	317 421	334 552
Zmena stavu krátkodobých záväzkov	446 379	-348 986
Zmena stavu krátkodobých pohľadávok	-381 172	1 012 480
Zmena stavu zásob	1 379 417	-1 304 205
Zmena stavu krátkodobých bank. úverov a finančných výpomocí	576 980	38 644
Zmena stavu krátkodobého finančného majetku	0	0
Cash flow z prevádzkovej činnosti	1 926 137	731 067
Zmena stavu dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	317 174	-206 185
- Odpisy dlhodobého majetku	-1 480 176	-1 544 807
Zmena stavu finančných investícií	-224	-608
Cash flow z investičných aktivít	-1 797 126	-1 338 014
Zmena stavu pohľadávok za upísané vlastné imanie	0	0
Zmena stavu dlhodobých pohľadávok	0	396
Zmena stavu dlhodobých záväzkov	-60 842	-64 694
Zmena stavu dlhodobých bankových úverov	-149 373	687 500
Zmena stavu vlastného imania	159 514	-926 617
-Výsledok hospodárenia po zdanení	-184 598	914 468
Cash flow z finančných aktivít	-235 299	610 261
Net cash flow	-106 288	3 314
Stav peňažných prostriedkov na začiatku obdobia	168 393	62 105
Net cash flow	-106 288	3 314
Stav peňažných prostriedkov na konci obdobia	62 105	65 419

Prameň: ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

Vstupné ukazovatele pre výpočet cash flow v €

Tabuľka č.7

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena		Index		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Výsledok hospodárenia	209 245	184 598	-914 468	-24 647	-1 099 066	0,88	-4,37	-4,95
Odpisy dlhodobého majetku	1 220 209	1 480 176	1 544 807	259 967	64 631	1,21	1,27	1,04
Časové rozlíšenie na strane majetku	29 343	19 109	109 509	-10 234	90 400	0,65	3,73	5,73
Časové rozlíšenie na strane VI a záv.spolu	1 002 124	1 319 545	1 654 097	317 421	334 552	1,32	1,65	1,25
Stav rezerv	253 369	161 963	37 156	-91 406	-124 807	0,64	0,15	0,23
Stav zásob	3 312 256	4 691 673	3 387 468	1 379 417	-1 304 205	1,42	1,02	0,72
Stav krátkodobých pohľadávok	1 956 417	1 575 245	2 587 725	-381 172	1 012 480	0,81	1,32	1,64
Stav krátkodobých záväzkov	399 290	845 669	496 683	446 379	-348 986	2,12	1,24	0,59

Prameň: ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

Vývoj ukazovateľov cash flow v €

Tabuľka č. 8

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index	
	2007	2008	2009	08-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Cash flow I.	1 429 454	1 901 023	749 684	471 569	-1 151 339	1,33	0,52	0,39
Cash flow II.	x	521 606	2 053 889	x	1 532 283	x	x	3,94
Cash flow III.	x	902 778	1 041 409	x	138 631	x	x	1,15
Cash flow IV.	x	1 349 157	692 423	x	-656 734	x	x	0,51

Prameň: ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

V roku 2008 má negatívny vplyv na cash flow II. nárast stavu zásob o 1 379 417 €, čo v konečnom dôsledku ovplyvní cash flow III. a IV. Opačný efekt vyvolal pokles stavu krátkodobých pohľadávok o 381 172 €.

Cash flow IV. klesol v roku 2009 o 656 734 €, čo predstavuje 49,5%-ný pokles. Najväčší vplyv na jeho zníženie mal pokles čistého zisku o 1 099 066 € a pokles stavu krátkodobých záväzkov. Negatívny vplyv na cash flow III. mal nárast stavu krátkodobých pohľadávok o 1 012 480 €. Pozitívny vplyv na cash flow II. mal pokles stavu zásob o 1 304 205 €.

5.1.4. Analýza ukazovateľov likvidity

Ukazovatele likvidity vyjadrujú schopnosť podniku plniť svoje finančné záväzky. Pohotová likvidita sa považuje za bezpečnú vtedy, keď na 1 € záväzkov (KCK) pripadá najmenej 20 centov najlikvidnejších aktív. Požadovaný interval hodnôt ukazovateľa sa zvyčajne vymedzuje hodnotami 0,2 – 0,8.

V hodnotenom období nedosiahlo družstvo optimálne hodnoty. Najväčší podiel na znížení pohotovej likvidity v roku 2009 malo hlavne zvýšenie krátkodobých záväzkov a krátkodobých bankových úverov.

Vývoj ukazovateľov likvidity

Tabuľka č.9

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index		
	2007	2008	2009	09-07	09-08	08-07	09/07	09/08	08/07
Celková likvidita	10,223	6,627	4,854	-5,369	-1,773	-3,596	0,475	0,732	0,648
Bežná likvidita	3,993	1,714	2,131	-1,863	0,417	-2,280	0,534	1,243	0,429
Pohotová likvidita	0,316	0,065	0,053	-0,264	-0,012	-0,251	0,166	0,808	0,205
Prevádzková celková likvidita	0,422	0,073	0,132	-0,290	0,058	-0,348	0,312	1,793	0,174
Prevádzková bežná likvidita	5,321	1,936	5,342	0,020	3,406	-3,385	1,004	2,759	0,364
Prevádzková pohotová likvidita	13,622	7,487	12,167	-1,455	4,680	-6,136	0,893	1,625	0,550

Prameň: vlastné výpočty

Hodnoty celkovej likvidity prevyšujú odporúčaný interval 1,5 – 2,5 za takmer celé sledované obdobie. Najnižšiu hodnotu zaznamenávame v roku 2009, a to 4,854. V roku 2007 je hodnota najvyššia 10,223.

Hodnoty bežnej likvidity by sa mali pohybovať v intervale odporúčaných hodnôt od 1,0 – 1,5 t.j. krátkodobý cudzí kapitál je krytý finančnými účtami a krátkodobými pohľadávkami na 100 – 150 %. V prvom roku bežná likvidita dosahovala hodnoty 3,993. Iba v roku 2008 sa hodnotou 1,714 priblížila odporúčaným hraniciam. Vysoké hodnoty ukazovateľa bežnej likvidity znamenajú pre podnik riziko vzniku implicitných nákladov.

Situácia je podobná aj u ukazovateľov prevádzkovej likvidity zahrňujúce v menovateli len krátkodobé záväzky. Vysoké hodnoty prevádzkovej celkovej likvidity spôsobuje niekoľko násobne vyšší stav obežného majetku v porovnaní s krátkodobými záväzkami. Prevádzková bežná likvidita sa približuje odporúčaným hodnotám (1,2 – 1,7) len v druhom roku hodnotou 1,936. V ostatných rokoch je prevádzková bežná likvidita vysoká z dôvodu vysokých hodnôt krátkodobých pohľadávok. Podnik by si mal lepšie a úspešnejšie zabezpečiť vzťahy s obchodnými partnermi pri dodržaní termínov úhrady pohľadávok.

5.1.5. Analýza ukazovateľov zadĺženosti

Ukazovatele zadĺženosti vyjadrujú a kvantifikujú rozsah použitia cudzieho kapitálu na financovanie potrieb podniku. Podľa toho, akým podielom sa používajú na financovanie firmy cudzie zdroje, závisí ovplyvňovanie rizika ako aj výnosnosti.

Zadĺženosť znamená, že podnik využíva na financovanie svojich aktív nielen vlastné prostriedky ale aj cudzí kapitál. Používanie vlastného kapitálu, ktorý je drahý by spôsobilo zníženie celkovej efektívnosti. Na druhej strane financovanie cudzím kapitálom, ktorý je lacnejší, ale prináša obmedzenia zo strany banky. Zároveň v podniku je treba vytvoriť dostatok prostriedkov na jeho splácanie. Z uvedeného vyplýva, že je analýza zadĺženosti prepojená s rentabilitou a likviditou.

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index		
	2007	2008	2009	09-07	09-08	08-07	09/07	09/08	08/07
Celková zadĺženosť	0,109	0,151	0,168	0,060	0,018	0,042	1,546	1,119	1,381
Stupeň samofinancovania	0,814	0,757	0,712	-0,102	-0,045	-0,057	0,874	0,941	0,930
Finančná páka	1,228	1,321	1,405	0,176	0,083	0,093	1,144	1,063	1,076
Úverová zaťaženosť	0,022	0,050	0,104	0,082	0,054	0,028	4,797	2,082	2,304
Úrokové krytie	4,802	5,745	-19,967	-24,769	-25,712	0,943	-4,158	-3,476	1,196
Úrokové krytie vrátane odpisov	26,973	43,780	15,453	-11,520	-28,327	16,807	0,573	0,353	1,623
Platobná neschopnosť	0,204	0,537	0,192	-0,012	-0,345	0,333	0,940	0,358	2,630

Prameň: vlastné výpočty

Stupeň samofinancovania porovnáva hodnotu vlastného kapitálu s celkovým kapitálom. Náš podnik mal v roku 2009 71,2 % podiel vlastných zdrojov na celkových zdrojoch. To znamená, že stupeň samofinancovania je vysoký. Všeobecne platí, že čím väčší je podiel vlastného kapitálu na celkovom, tým je podnik stabilnejší. Na druhej strane jeho neúmerne vysoká hodnota vedie k neefektívnosti, pretože je drahší v porovnaní s cudzím kapitálom.

Vývoj celkovej zadĺženosti hodnotíme pozitívne, pretože hodnoty sa v analyzovanom období nachádzajú pod hranicou 50 % aj napriek tomu, že celková zadĺženosť sa v roku 2009 zvýšila oproti roku 2007 (54,6%) a predstavovala hodnotu 16,8 %.

Ukazovateľ finančnej páky by nemal presiahnuť hodnotu 3, čo znamená, že aspoň jednu tretinu by mal tvoriť vlastný kapitál. Vo všetkých troch rokoch len mierne prevyšuje hodnotu 1, čím poukazuje na vysoký podiel vlastného kapitálu na celkovom kapitále.

Úverová zaťaženosť informuje podnik o tom, aké množstvo majetku je financované bankovými úvermi. V roku 2007 predstavovala jej výška 2,2 %, najvyššia bola v roku 2009 10,39 % . Objem úverov bol ku koncu roka 2009 vo výške 1 435 900 €, čo je nárast oproti roku 2008 o 726 144 €.

Úrokové krytie vypovedá o schopnosti podniku hradiť „cenu“ cudzieho kapitálu. Minimálna hodnota by mala byť 3,5 a viac. Na začiatku skúmaného obdobia hodnota ukazovateľa rástla , čo možno hodnotiť pozitívne. V roku 2009 z dôvodu straty, ukazovateľ mal zápornú hodnotu.

Úrokové krytie vrátane odpisov vyjadruje v akom rozsahu sú úroky kryté hrubým ziskom pred zaplatením úrokov so zahrnutím odpisov, ktoré sú síce nákladom, ale nie sú výdavkom. Platobná neschopnosť podniku dosahuje vo všetkých troch rokoch hodnotu menšiu ako 1, a preto ju môžeme označiť za sekundárnu.

5.1.6. Analýza ukazovateľov rentability

Rentabilita je schopnosť podniku dosahovať zisk a zhodnocovať tým svoj kapitál vložený do výroby alebo podnikania. Ukazovatele ziskovosti ukazujú na úspešnosť rozmiestnenia zdrojov a strategického riadenia, ak je podnik dlhodobo prosperujúcim.

Vývoj ukazovateľov rentability

Tabuľka č.11

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena			Index		
	2007	2008	2009	09-07	09-08	08-07	09/07	09/08	08/07
Rentabilita celkového kapitálu	0,016	0,013	-0,051	-0,067	-0,064	-0,004	-3,106	-4,010	0,775
Rentabilita vlastného kapitálu	0,020	0,017	-0,093	-0,113	-0,110	-0,003	-4,711	-5,420	0,869
Rentabilita základného imania	0,038	0,033	-0,166	-0,204	-0,200	-0,004	-4,411	-4,968	0,888
Rentabilita celkových tržieb	0,022	0,027	-0,123	-0,145	-0,150	0,005	-5,618	-4,644	1,210
Rentabilita celkových výnosov	0,021	0,019	-0,118	-0,139	-0,137	-0,002	-5,568	-6,215	0,896
Rentabilita pridanej hodnoty	0,115	0,105	-2,927	-3,042	-3,032	-0,010	-25,409	-27,741	0,916
Rentabilita osobných nákladov	0,115	0,126	-0,698	-0,813	-0,824	0,011	-6,044	-5,534	1,092
Rentabilita celkových nákladov	0,022	0,019	-0,105	-0,127	-0,125	-0,002	-4,875	-5,425	0,899

Prameň: vlastné výpočty

Za syntetický ukazovateľ rentability sa považuje rentabilita celkového kapitálu, ktorý vyjadruje, s akou intenzitou sa reprodukuje kapitál vložený do podniku a je jediným ukazovateľom, ktorý slúži v trhovej ekonomike ako kritérium rozmiestnenia kapitálu. V roku 2007 na 1 € celkového kapitálu pripadalo 0,016 € zisku, v roku 2008 0,013 € zisku. V roku 2009 rentabilita celkového kapitálu mala zápornú hodnotu -0,051, čo predstavuje pokles oproti roku 2007 o 310,6 %. Je to odrazom toho, že v poslednom roku hospodársky výsledok bol záporný (-914 468 €).

Rentabilita vlastného kapitálu vyjadruje čisté zúročenie vlastných zdrojov vložených do podnikania. Jej hodnota by sa mala pohybovať nad úrovňou priemernej miery inflácie. Na základe dosiahnutých výsledkov sme zistili, že výška rentability vlastného kapitálu v rokoch 2007 – 2009 je vyššia v porovnaní s rentabilitou celkového kapitálu, a preto tento jav hodnotíme ako pozitívny. RVK v roku 2008 poklesla indexom 0,869 oproti roku 2007, tzn. že v druhom roku na 1000 € vlastných zdrojov pripadalo 17 € zisku. V treťom roku RVK mala zápornú hodnotu -0,093.

Dôležité ukazovatele sú rentabilita tržieb a rentabilita výnosov. Lepšiu vypovedaciu schopnosť pri posúdení efektívnosti podniku má ukazovateľ rentabilita tržieb. Charakterizuje trhovú úspešnosť podniku. Jeho vývoj hodnotíme kladne, ak v časovom horizonte preukazuje rastúci trend. Vyjadruje podiel zisku na tržbách. V roku 2007 družstvo vyprodukovalo na 1 € tržieb 0,022 € čistého zisku, v roku 2008 vzrástla hodnota ukazovateľa na 0,027. Záporný hospodársky výsledok v poslednom

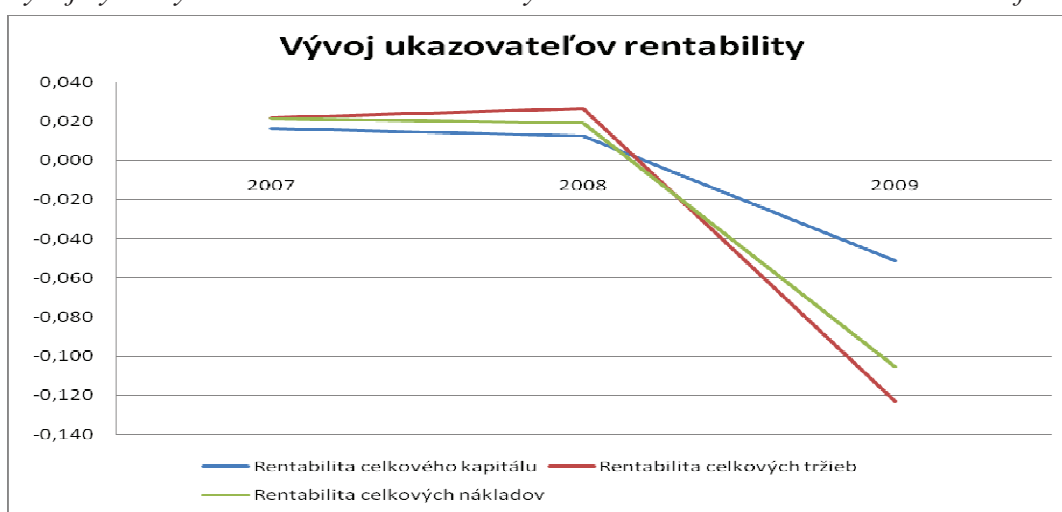
roku sledovaného obdobia sa odzrkadlil aj v hodnote rentability tržieb, kedy jej výsledná hodnota je záporná (- 0,123).

Rentabilita pridanej hodnoty vyjadruje, koľko zisku pripadá na 1 € pridanej hodnoty. Pri analýze sme podobne ako v predchádzajúcich prípadoch zaznamenali kolísavý charakter. V roku 2007 pripadal na 1 € pridanej hodnoty zisk vo výške 0,115 €, v roku 2008 0,105 € a rok 2009 priniesol stratu 2,927 €.

Rentabilita celkových nákladov hovorí o podiele čistého zisku pripadajúceho na jednotku celkových nákladov. Vývoj tohto ukazovateľa je obdobný, keďže v roku 2009 pripadalo na 1 € celkových nákladov 0,105 € straty.

Vývoj vybraných ukazovateľov rentability

Graf č.4

5.2. Analýza úrovne efektívnosti transformačného procesu

5.2.1. Analýza vývoja analytických ukazovateľov efektívnosti

Na základe údajov uvedených v tabuľke posudzujeme vývoj transformačného procesu premeny vstupov na výstupy.

Vybrané ukazovatele a ich vývoj

Tabuľka č.12

Ukazovateľ	2007	2008	08/07	2009	09/08
Výnosy (€)	9 882 759	9 729 271	0,984	7 746 433	0,796
Zamestnanci (osoby)	121	95	0,785	99	1,042
DHM (€)	7 541 614	7 858 788	1,042	7 652 603	0,974
Zásoby (€)	3 312 256	4 691 673	1,416	3 387 468	0,722
Náklady (€)	9 473 213	9 344 682	0,986	8 539 644	0,914
Zisk (€)	409 546	384 589	0,939	-793 211	-2,062

Prameň: ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

Ukazovateľ	2007	2008	08/07	2009	09/08
Produktivita práce (€)	81 676	102 413	1,254	78 247	0,764
Účinnosť DHM (€)	1,310	1,238	0,945	1,012	0,818
Účinnosť zásob (€)	2,984	2,074	0,695	2,287	1,103
Nákladovosť výnosov (€)	0,959	0,960	1,002	1,102	1,148
Nákladová rentabilita (€)	0,043	0,041	0,952	-0,093	-2,257

Prameň: ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

Ukazovateľ produktivita udáva, aký objem výnosov vyprodukoval jeden zamestnanec podniku pri daných podmienkach. Produktivita práce rastie iba v roku 2008 indexom 1,254, následne v ďalšom roku zaznamenávame pokles, vyjadrený indexom v hodnote 0,764.

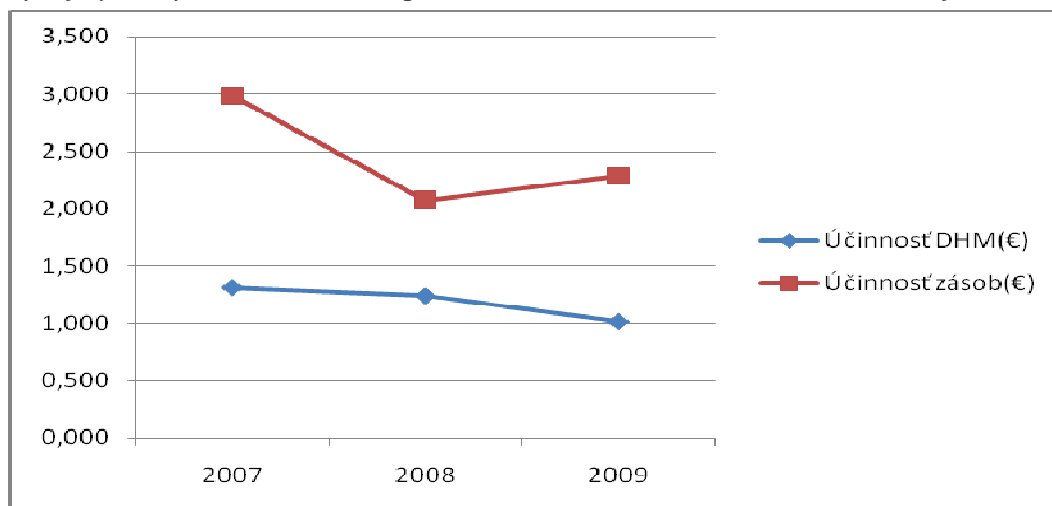
Účinnosť DHM udáva akú účinnosť má majetok pri tvorbe výnosov, t.j., koľko výnosov vyprodukuje 1€ majetku. V našom prípade má tento ukazovateľ mierne klesajúcu tendenciu, aj keď výnosy rastú. Najnižšiu účinnosť DHM sledujeme v poslednom roku skúmaného obdobia. Vývoj v oblasti zásob má tiež klesajúcu tendenciu v prvých dvoch rokoch sledovaného obdobia. Nárast účinnosti zásob vyjadruje index 1,103.

Nákladovosť výnosov sa hodnotí nákladová náročnosť výnosov, t.j. koľko nákladov bolo potrebné vynaložiť na dosiahnutie 1€ výnosov. Nákladovosť výnosov medziročne rastie, v roku 2009 rastie indexom 1,102, čo predstavuje nárast vynaložených nákladov na dosiahnutie výnosov.

Na začiatku skúmaného obdobia nákladová rentabilita mierne klesá, no v roku 2009 zaznamenávame záporné hodnoty v dôsledku záporného výsledku hospodárenia.

Vývoj vybraných ukazovateľov produktívnosti

Graf č. 5

5.2.2. Integrálny ukazovateľ efektívnosti.

Výpočtom integrálneho ukazovateľa efektívnosti pomocou bodovacej metódy za sledovaný časový horizont sme zistili, že najúčinnejšie sa transformovali vstupy na výstupy v r. 2007, najnižšiu úroveň transformačného procesu sme zaznamenali v r. 2009. Analytickými ukazovateľmi boli v našom hodnotení ukazovatele účinnosti, resp. produktívnosti, a to: produktivita práce, účinnosť DHM, účinnosť zásob.

Analýza integrálneho ukazovateľa efektívnosti

Tabuľka č. 14

Obdobie	Ukazovateľ			Body			Body spolu	Body priemer
	Produktivita práce	Účinnosť DHM	Účinnosť zásob	Produktivita práce	Účinnosť DHM	Účinnosť zásob		
2007	81 676	1,310	2,984	80	100	100	280	159,917
2008	102 413	1,238	2,074	100	94	70	264	142,651
2009	78 247	1,012	2,287	76	77	77	230	128,061

Prameň: ZAD Dvory nad Žitavou, vlastné výpočty

5.2.3. Analýza zmeny vstupov vyvolaná 1-percentným rastom výstupu.

Pri tejto analýze skúmame súvislosti medzi zmenou podnikového výstupu a zmenou podnikových vstupov, ktoré si vyžiadal. Kvantifikujeme zmenu vstupu vyvolanú rastom výstupu o 1 %.

Získané výsledky môžeme hodnotiť nasledovne:

- *intenzívny vývoj* - ak si rast výstupu o 1 % nevyžiadal rast vstupu (resp. ak vstup prípadne aj klesol),
- *prevažne intenzívny vývoj* - ak si rast výstupu o 1 % vyžiadal rast vstupu v intervale 0,01 až 0,49 %,
- *prevažne extenzívny vývoj* - ak si rast výstupu o 1 % vyžiadal rast vstupu v intervale 0,5 až 0,99 %,
- *extenzívny vývoj* - ak si rast výstupu o 1 % vyžiadal rast vstupu o 1 % alebo väčší. Jediným činiteľom rastu výstupu je činiteľ kvantitatívny.

Po aplikácii uvedeného postupu pozorujeme nasledovné výsledky :

Rast výstupu o 1% si vyžiadal v roku 2008 oproti roku 2007 zmenu u :

- pracovných síl došlo k zníženiu ich stavu *intenzívny vývoj*
- u DHM došlo k zníženiu stavu o 1,62% *extenzívny vývoj*
- u zásob došlo k nárastu stavu o 1,50% *prevažne extenzívny vývoj*

-
- nákladovosť výnosov rastie o 0,872% *prevažne extenzívny vývoj*
 - nákladová rentabilita klesá o 0,42% *prevažne intenzívny vývoj*

Rast výstupu o 1% si vyžiadal v roku 2009 oproti roku 2009 zmenu u :

- pracovných síl došlo k zvýšeniu ich stavu o 0,053%, hodnota sa nachádza v intervale pre *prevažne extenzívny vývoj*
- u DHM došlo k zníženiu stavu o 1,22% *extenzívny vývoj*
- stav zásob klesol o 0,91% *prevažne extenzívny vývoj*
- nákladovosť výnosov rastie *extenzívny vývoj*
- nákladová rentabilita klesá *extenzívny vývoj*

V analyzovanom období pozorujeme rôzny vývoj vybraných ukazovateľov efektívnosti.

5.3. Návrh na využitie výsledkov

Na základe uskutočnenej analýzy odporúčame Združeniu agropodnikateľov družstvo, Dvory nad Žitavou prijať nasledujúce opatrenia:

- dôsledný výber odberateľov a tým sa snažiť zabezpečiť kratšiu dobu inkasa pohľadávok a sprísniť ich riadenie,
- dôsledne analyzovať nákladovosť výrobkov a hľadať rezervy na jej znižovanie,
- zabezpečiť dôslednejší manažment peňažných prostriedkov v záujme zvýšenia rentability,
- zabezpečiť zníženie stavu materiálových zásob, resp. ich optimalizáciu,
- zabezpečiť rast tržieb v rámci marketingových aktivít,
- optimalizáciu využitia dostupných technológií a pracovného času,
- napĺňanie cieľov podniku a ukazovateľov podnikového plánu je nevyhnutné podporiť účinnými spôsobmi motivácie riadiacich aj manuálnych pracovníkov,
- optimalizácia informačných tokov v podniku,
- udržať si stabilnú pozíciu na trhu, neustále skúmať a analyzovať postavenie vlastných produktov na trhu v porovnaní s konkurenciou, prípadne hľadať nové možnosti uplatnenia na nové trhy,
- zabezpečiť pravidelné a dôsledné vykonávanie finančnej analýzy podniku, ako aj využívanie jej záverov pri ďalšom rozhodovacom procese,

6. Záver

Najväčším problémom slovenského poľnohospodárstva je nízka výkonnosť a nestabilita podnikateľského prostredia, neprehľadnosť kapitálových a finančných trhov a nízka konkurenčná schopnosť pod vplyvom nízkej produktivity a vysokej nákladovosti.

Vážnym problémom je aj nízka dôchodkovosť a nedostatočná účinnosť podpory poľnohospodárstva zo strany štátu. Jedným zo spôsobov riešenia týchto problémov je určite aj vyššia aktivita manažmentu podnikov pri snahe o získanie kvalitných projektov smerujúcich k zvýšeniu produktivity a ziskovosti subjektu. Prioritou je aby podnik nebol ziskový len z krátkodobého hľadiska, ale na udržateľnom základe. Na negatívnych výsledkoch v agrosektore sa prejavila platobná neschopnosť v prvovýrobe, nízky stupeň a pomalé tempo modernizácie poľnohospodárstva. Problémy s odbytom poľnohospodárskych produktov v dôsledku nízkej kúpnej sily obyvateľstva, ako aj nedoriešených odberateľských vzťahov a nedokonalý systém štátnej intervencie do agrárneho trhu ešte intenzívnejšie zhoršujú situáciu. Negatívom pre oblasť vidieckej politiky je zhoršovanie mzdovej parity odvetvia a chýbajúce účinné opatrenia na zabezpečenie reprodukcie v zamestnanosti.

Cieľom bakalárskej práce bolo posúdiť ekonomickú situáciu poľnohospodárskeho subjektu, ktorým je Združenie agropodnikateľov, družstvo Dvory nad Žitavou. Bakalárska práca sa skladá z teoretickej časti a praktickej časti. V teoretickej časti sme sa zamerali na vymedzenie základných pojmov z oblasti ekonomickej analýzy. V praktickej časti sme sa zamerali na posúdenie ekonomickej situácie podniku. Družstvo sme analyzovali na základe údajov čerpaných z účtovných výkazov za roky 2007 až 2009 a to z nasledovných: Súvaha v plnom rozsahu za obdobie 2007-2009 a Výkaz ziskov a strát za obdobie 2007-2009. Pri vypočítavaní ukazovateľov sme využili teoretické poznatky, ktoré sme čerpali z odbornej literatúry.

Podnik dokázal preklenúť najťažšie obdobie na začiatku 90-tich rokov a nedostalo sa do primitívnej a rutínnej formy riadenia ako väčšina poľnohospodárskych družstiev na Slovensku, ktoré kvôli nezvládnutým podmienkam po transformácii zredukovali svoje aktivity alebo úplne zanikli.

7. Zoznam použitej literatúry

BERVIDOVÁ, L. : Produktivita práce jako faktor rozvoje podniku. Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie „Faktory podnikovej úspešnosti“, Nitra : SPU, 2001. 205s. ISBN 80-7137-972-7.

BIELIK, P. : Podnikové hospodárstvo. 2. vydanie Nitra : SPU, 2008, 319 s. ISBN 978-80552-0010-1.

BIELIK, P. a kol.: Podnikovo hospodárska teória agrokomplexu. 2. prepracované vyd. Nitra : SPU, 2001. 270 s. ISBN 80-7137-861-5.

GOZORA, V.: Podnikový manažment. Nitra : SPU, 2005. 190 s. ISBN 80-8069-462-1.

GURČÍK, Ľ.: Podnikateľská analýza a kontroling. 2. vyd. Nitra : SPU, 2004. 163s. ISBN 80-8069-449-4.

HOLEČKOVÁ, J.: Finanční analýza firmy. Praha: ASPI. 2008. 208s. ISBN 9788073573928.

KOTULIČ, R., KIRÁLY, P., RAJČÁNIOVÁ, M., : Finančná analýza podniku. Bratislava: Iura Edition.2007. 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0.

KRÁĽOVIČ, J., VLACHYNSKÝ K.,: Finančný manažment. 2.prepracované vydanie, Bratislava: Iura Edition.2006. 455 s. ISBN 80-8078-042-0.

SEDLÁČEK, J.: Cash Flow. 2. aktualizované vydanie. Brno : Computer Press, 2010. 191 s. ISBN 978-80-251-3130-5.

SERENČEŠ, P., SERENČEŠ, R., TÓTH,M., ČIERNA,Z., RÁBEK, T.: FINANCIÉ V POĽNOHOSPODÁRSTVE. Monografia. Nitra : SPU, 2010. 187 s. ISBN 978-80-552-0438-3.

SYNEK, M. a kol.: Manažérska ekonomika. 4. aktualizované a rozšírené vydanie. Praha : Grada Publishing, 2007. 452 s. ISBN 80-24719924.

VLACHYNSKÝ, K.: Podnikové financie. Bratislava : Iura Edition, 2006. 482 s. ISBN 80-807-802-93.

ZALAI, K. a kol.: Finančno -ekonomická analýza podniku. 6.rozšírené vyd. Bratislava : Sprint vfra, 2008. 385 s. ISBN 80-89085-996.

8. Prílohy

1. Súvaha v plnom rozsahu za obdobie 2007 – 2009, ZAD Dvory nad Žitavou
2. Výkaz ziskov a strát za obdobie 2007 – 2009, ZAD Dvory nad Žitavou

Súvaha v plnom rozsahu v €

Súvaha v plnom rozsahu				
STRANA AKTÍV				
	číslo riadku	2007	2008	Príloha 1 2009
Spolu majetok r.002 + r.003 + r.032 + r.062	001	13 031 259	14 229 932	13 825 524
A. Pohľadávky za upísané vlastné imanie (353)	002			
B. Neobežný majetok r.004 + r.013 + r.023	003	7 562 659	7 879 609	7 672 816
B. I. Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r.005 až 012)	004	0	0	0
B. I. 1. Zriaďovacie výdavky (011) - /071, 091A/	005			
2. Aktivované náklady na vývoj (012) - /072, 091A/	006			
3. Softvér (013) - /073, 091A/	007			0
4. Oceniteľné práva (014) - /074, 091A/	008			
5. Goodwill (015) - /075, 091A/	009			
6. Ostatný dlhodobý nehmotný majetok (019, 01X) - /079, 07X, 091A/	010			
7. Obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok (041) - 093	011			
8. Poskytnuté preddávky na dlhodobý nehmotný majetok (051) - 095A	012			
B. II. Dlhodobý hmotný majetok súčet (r.014 až r.022)	013	7 541 614	7 858 788	7 652 603
B. II. 1. Pozemky (031) - 092A	014	15 092	15 092	48 490
2. Stavby (021) - /081, 092A/	015	3 414 161	3 081 315	4 024 952
3. Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí (022) - /082,092A/	016	3 877 315	3 779 267	3 284 698
4. Pestovateľské celky trvalých porastov (025) - /085, 092A/	017			
5. Základné stádo a ťažné zvieratá (026) - /086, 092A/	018	219 777	181 438	278 416
6. Ostatný dlhodobý hmotný majetok (029, 02X, 032) - /089, 08X, 092A/	019			
7. Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok (042) - 094	020	15 269	801 676	16 047
8. Poskytnuté preddávky na dlhodobý hmotný majetok (052) - 095A	021			
9. Opravná položka k nadobudnutému majetku (+/- 097) +/- 098	022			
B. III. Dlhodobý finančný majetok súčet (r.024 až 031)	023	21 045	20 821	20 213
B. III. 1. Podielové cenné papiere a podiely v ovládanej osobe (061) - 096A	024			
2. Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom (062) - 096A	025			
3. Ostatné dlhodobé cenné papiere a podiely (063, 065) - 096A	026	21 045	20 821	20 213
4. Pôžičky účtovnej jednotke v konsolidovanom celku (066A) - 096A	027			
5. Ostatný dlhodobý finančný majetok (067A, 096, 06XA) - 096A	028			
6. Pôžičky s dobou splatnosti najviac jeden rok (066A, 067A, 06XA) - 096A	029			
7. Obstarávaný dlhodobý finančný majetok (043) - 096A	030			
8. Poskytnuté preddávky na dlhodobý finančný majetok (053) - 095A	031			
C. Obežný majetok r.033 + r.041 + r.048 + r.056	032	5 439 257	6 331 214	6 043 199
C. I. Zásoby súčet (r.034 až r.040)	033	3 312 256	4 691 673	3 387 468
C. I. 1. Materiál (112, 119, 11X) - /191, 19X/	034	253 701	260 417	303 916
2. Nedokončená výroba a polotovary (121, 122, 12X) - /192, 193, 19X/	035	862 113	1 198 644	923 087
3. Zákazková výroba s predpokladanou dobou ukončenia dlhšou ako jeden rok 12X - 192A	036			
4. Výrobky (123) - 194	037	1 222 532	2 071 102	1 111 702
5. Zvieratá (124) - 195	038	973 910	1 161 510	1 048 763
6. Tovar (132, 13X, 139) - /196, 19X/	039			
7. Poskytnuté preddávky na zásoby (314A) - 391A	040			
C. II. Dlhodobé pohľadávky súčet (r.042 až 047)	041	2 191	2 191	2 587
C. II. 1. Pohľadávky z obchodného styku (311A, 312A, 311A, 314A, 315A, 31XA) - 391A	042	2191	2191	2 587
2. Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (351A) - 391A	043			
3. Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku (351A) - 391A	044			
4. Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu (354A, 355A, 358A, 35XA) - 391A	045			
5. Iné pohľadávky (335A, 33XA, 371A, 373A, 374A, 375A, 376A, 378A) - 391A	046			
6. Odložená daňová pohľadávka (481A)	047			
C. III. Krátkodobé pohľadávky súčet (r.049 až 055)	048	1 956 417	1 575 245	2 587 725
C. III. 1. Pohľadávky z obchodného styku (311A, 312A, 313A, 314A, 315A, 31XA) - 391A	049	1 618 768	855 311	1 732 503
2. Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (351A) - 391A	050			
3. Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku (351A) - 391A	051			
4. Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu (354A, 355A, 358A, 35XA) - 391A	052			
5. Sociálne zabezpečenie (336) - 391A	053			
6. Daňové pohľadávky (341, 342, 343, 345) - 391A	054	318 994	685 591	780 464
7. Iné pohľadávky (335A, 33XA, 371A, 373A, 374A, 375A, 376A, 378A) - 391A	055	18 655	34 343	74 758
C. IV. Finančné účty súčet (r.057 až r.061)	056	168 393	62 105	65 419
C. IV. 1. Peniaze (211, 213, 21X)	057	16 232	14 973	6 743
2. Účty v bankách (221A, 22X +/- 261)	058	152 161	47 132	58 676
3. Účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok 22XA	059			
4. Krátkodobý finančný majetok (251, 253, 256, 257, 25X) - /291, 29X/	060			
5. Obstarávaný krátkodobý finančný majetok (259) - 291	061			
D. Časové rozlíšenie r.063 až 064	062	29 343	19 109	109 509
D. 1. Náklady budúcich období (381, 382)	063	26 555	19 109	18 105
2. Príjmy budúcich období (385)	064	2 788		91 404

Súvaha v plnom rozsahu					Príloha 1a
Vlastné imanie a záväzky spolu					
STRANA PASÍV					
	číslo riadku	2007	2008	2009	
Spolu vlastné imanie a záväzky r.066 + r.086 + r.116					
A.	066	13 031 259	14 229 932	13 825 524	
Vlastné imanie r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.085					
A. I.	067	5 551 617	5 516 308	5 500 676	
Základné imanie súčet (r.068 až 070)					
A. I. 1.	068	5 551 617	5 516 308	5 500 676	
Základné imanie (411 alebo +/- 491)					
2	069				
Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely (-/- 252)					
3	070				
Zmena základného imania +/- 419					
A. II.	071	965 412	991 092	1 003 685	
Kapitálové fondy súčet (r.072 až 077)					
A. II. 1.	072				
Emisné ážio (412)					
2	073	972 316	998 012	1 010 593	
Ostatné kapitálové fondy (413)					
3	074				
Zákonný rezervný fond (Nedeliteľný fond) z kapitálových vkladov (417, 418)					
4	075			12	
Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov (+/- 414)					
5	076	-6 904	-6 920	-6 920	
Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín (+/- 415)					
6	077				
Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splynutí a rozdelení (+/- 416)					
A. III.	078	776 007	776 034	776 097	
Fondy zo zisku súčet (r.079 až r.081)					
A. III. 1.	079	578 271	578 286	578 349	
Zákonný rezervný fond (421)					
2	080	197 736	197 748	197 748	
Nedeliteľný fond (422)					
3	081				
Statutárne fondy a ostatné fondy (423, 427, 42X)					
A. IV.	082	3 106 851	3 300 614	3 476 039	
Výsledok hospodárenia minulých rokov r.083 až 084					
A. IV. 1.	083	3 106 851	3 300 614	3 476 039	
Nerozdelený zisk minulých rokov (428)					
2	084				
Neuhradená strata minulých rokov (-/- 429)					
A. V.	085	209 245	184 598	-914 468	
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie (+/-) r.001 - (r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.086 + r.116)					
B.	086	1 420 003	2 141 741	2 329 398	
Cudzie zdroje z r.087 + r.091 + r.102 + r.112					
B. I.	087	253 369	161 963	37 156	
Rezervy súčet (r.088 až r.090)					
B. I. 1.	088		161 633	37 156	
Rezervy zákonné (451 A)					
2	089				
Ostatné dlhodobé rezervy (459A, 45XA)					
3	090	253 369	330		
Krátkodobé rezervy (323, 32X, 451A, 459A, 45XA)					
B. II.	091	485 195	424 353	359 659	
Dlhodobé záväzky súčet (r.092 až r.101)					
B. II. 1.	092				
Dlhodobé záväzky z obchodného styku (479A)					
2	093				
Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476A)					
3	094				
Dlhodobé záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (471A)					
4	095				
Ostatné dlhodobé záväzky v rámci konsolidovaného celku (471A)					
5	096				
Dlhodobé prijaté preddávky (475A)					
6	097				
Dlhodobé zmenky na úhradu (478A)					
7	098				
Vydané dlhopisy (473A +/- 255A)					
8	099	43 849	53 894	61 311	
Záväzky zo sociálneho fondu (472)					
9	100	174 434	104 672	39 984	
Ostatné dlhodobé záväzky (474A, 479A, 47XA, 372A, 373A, 377A)					
10	101	266 912	265 787	258 364	
Odložený daňový záväzok (481A)					
B. III.	102	399 290	845 669	496 683	
Krátkodobé záväzky súčet (r.103 až r.111)					
B. III. 1.	103	146 950	559 351	190 589	
Záväzky z obchodného styku (321, 322, 324, 325, 32X, 475A, 478A, 479A, 47XA)					
2	104				
Nevyfakturované dodávky (326, 476A)					
3	105				
Záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (361A, 471A)					
4	106				
Ostatné záväzky v rámci konsolidovaného celku (361A, 36XA, 471A, 47XA)					
5	107	148 941	141 777	134 808	
Záväzky voči spoločníkom a združeniu (364, 365, 366, 367, 368, 398A, 478A, 479A)					
6	108	12 912	14 052	15 444	
Záväzky voči zamestnancom (331, 333, 33X, 479A)					
7	109	35 086	36 260	30 488	
Záväzky zo sociálneho zabezpečenia (336, 479A)					
8	110	39 567	76 209	105 684	
Daňové záväzky a dotácie (341, 342, 343, 345, 346, 347, 34X)					
9	111	15 834	18 020	19 670	
Ostatné záväzky (372A, 373A, 377A, 379A, 474A, 479A, 47X)					
B. IV.	112	282 149	709 756	1 435 900	
Bankové úvery a výpomoci súčet (r.113 až r.115)					
B. IV. 1.	113	149 373		687 500	
Bankové úvery dlhodobé (461A, 46XA)					
2	114	132 776	709 756	748 400	
Bežné bankové úvery (221A, 231, 232, 23X, 461A, 46XA)					
3	115				
Krátkodobé finančné výpomoci (241, 249, 24X, 473A, +/-255A)					
C.	116	1 002 124	1 319 545	1 654 097	
Časové rozlíšenie súčet (r.117 až r.118)					
C. 1.	117	3 651	4 753	11 207	
Výdavky budúcich období (383)					
2	118	998 473	1 314 792	1 642 890	
Výnosy budúcich období (384)					

Výkaz ziskov a strát v €

Výkaz ziskov a strát					Príloha 2
	Text	číslo riadku	2007	2008	2009
I.	Tržby za predaj tovaru (604)	01			624
A.	Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru (504)	02			562
	+ Obchodná marža r.01 - r.02	03	0	0	62
II.	Výroba r.05 + r.06 + r.07	04	7 095 665	7 830 656	5 662 359
II. 1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb (601, 602)	05	8 159 331	6 636 624	7 175 231
	2. Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (+/- účtovná skupina 61)	06	-1 244 208	1 039 722	-1 782 976
	3. Aktivácia (účtovná skupina 62)	07	180 542	154 310	270 104
B.	Výrobná spotreba r.09 + r.10	08	5 278 962	6 080 879	5 349 952
B. 1.	Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok (501, 502, 503)	09	4 085 342	4 524 585	3 743 815
	2. Služby (účtovná skupina 51)	10	1 193 620	1 556 294	1 606 137
	+ Pridaná hodnota r. 03 + r.04 - r.08	11	1 816 703	1 749 777	312 469
C.	Osobné náklady (súčet r.13 až r.16)	12	1 811 757	1 463 637	1 310 149
C. 1.	Mzdové náklady (521, 522)	13	1 298 048	1 057 094	953 969
	2. Odmeny členom orgánov spoločnosti a družstva (523)	14			
	3. Náklady na sociálne zabezpečenie (524, 525, 526)	15	446 923	349 827	322 122
	4. Sociálne náklady (527, 528)	16	66 786	56 716	34 058
D.	Dane a poplatky (účtovná skupina 53)	17	230 665	229 325	229 806
E.	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku (551)	18	1 220 209	1 480 176	1 544 807
III.	Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu (641, 642)	19	1 383 157	323 050	247 865
F.	Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu (541, 542)	20	558 786	60 521	83 732
IV.	Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z hospodárskej činnosti a účtovanie vzniku komplexných nákladov budúcich období (652, 654, 655)	21			
G.	Tvorba rezerv na hospodársku činnosť a zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období (552, 554, 555)	22			
V.	Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov z hospodárskej činnosti (657, 658, 659)	23			
H.	Tvorba opravných položiek do nákladov na hospodársku činnosť (557, 558, 559)	24			8 028
VI.	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti (644, 645, 646, 648)	25	1 403 937	1 575 565	1 835 585
l.	Ostatné náklady na hospodársku činnosť (544, 545, 546, 548)	26	372 834	30 144	12 608
VII.	Prevod výnosov z hospodárskej činnosti (-)(697)	27			
J.	Prevod nákladov na hospodársku činnosť (-)(597)	28			
	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti r.11 - r.12 - r.17 - r.18 + r.19 - r.20 + r.21 - r.22 + r.23 - r.24 + r.25 - r.26 + (-r.27) - (-r.28)	29	409 546	384 589	-793 211
VIII.	Tržby z predaja cenných papierov a podielov (661)	30			
K.	Predané cenné papiere a podiely (561)	31			
IX.	Výnosy z dlhodobého finančného majetku r.33 + r.34 + r.35	32			
IX. 1.	Výnosy z cenných papierov a podielov v ovládanej osobe a v spoločnosti s podstatným vplyvom (665A)	33			
	2. Výnosy z ostatných dlhodobých cenných papierov a podielov (665A)	34			
	3. Výnosy z ostatného dlhodobého finančného majetku (665A)	35			
X.	Výnosy z krátkodobého finančného majetku (666)	36			
L.	Náklady na krátkodobý finančný majetok (566)	37			
XI.	Výnosy z precenenia cenných papierov a výnosy z derivátových operácií (644, 667)	38			
M.	Náklady na precenenie cenných papierov a náklady na derivátové operácie (564, 567)	39			
XII.	Výnosové úroky (662)	40	133	4 337	117
N.	Nákladové úroky (562)	41	55 036	38 916	43 614
XIII.	Kurzové zisky (663)	42	531	960	134
O.	Kurzové straty (563)	43	5 817	10 313	1 061
XIV.	Ostatné výnosy z finančnej činnosti (668)	44	3 817	2 766	14 216
P.	Ostatné náklady na finančnú činnosť (568, 569)	45	118 934	106 487	90 429
XV.	Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z finančnej činnosti (674)	46			
Q.	Tvorba rezerv na finančnú činnosť (574)	47			
XVI.	Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov z finančnej činnosti (679)	48			
R.	Tvorba opravných položiek do výnosov z finančnej činnosti (579)	49	24 995		620
XVII.	Prevod finančných výnosov (-)(698)	50			
S.	Prevod finančných nákladov (-)(598)	51			
	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti r.30 - r.31 + r.32 + r.36 - r.37 + r.38 - r.39 + r.40 - r.41 + r.42 - r.43 + r.44 - r.45 + r.46 - r.47 + r.48 - r.49 + (-r.50) - (-r.51)	52	-200 301	-147 653	-121 257
T.	Daň z príjmov z bežnej činnosti r.54 + r.55	53	0	52 285	0
T. 1.	- splatná (591, 595)	54		52 285	
	2. - odložená (+/- 592)	55			
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti r.29 + r.52 - r.53	56	209 245	184 651	-914 468
XVIII.	Mimoriadne výnosy (účtovná skupina 68)	57		5 072	
U.	Mimoriadne náklady (účtovná skupina 58)	58		5 138	
V.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti r.60 + r.61	59	0	-13	0
V. 1.	- splatná (593)	60		-13	
	2. - odložená (+/- 594)	61			
	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti r.57 - r.58 - r.59	62	0	-53	0
Z.	Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom (+/- 596)	63			
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie (+/-)r.56 + r.62 - r.63	64	209 245	184 598	-914 468

